

بسم الله الرحمن الرحيم

صاحب امتیاز:

انجمن آمار ایران

سردبیر:

نصراله ایران‌پناه

iranpanah@sci.ui.ac.ir

هیئت تحریریه:

حمید پزشکی

pezeshk@khayam.ut.ac.ir

هوشنگ طالبی

h-talebi@sci.ui.ac.ir

محمد حسین علامت ساز

alamatho@sci.ui.ac.ir

نشانی مکاتبه:

تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴-۱۵۸۱۵

پست الکترونیک:

info@irstat.ir

پایگاه الکترونیک:

www.irstat.ir

تلفن:

۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰

دورنگار:

۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۲۷

تایپ: هدی توسلی

صفحه آرایی: ندا محمدی

طراحی جلد: سعید حیاتی

با همکاری: انتشارات مبتکران

شمارگان: ۲۰۰۰

خبرنامه‌ی انجمن آمار ایران، نشریه‌ی خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود.

هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان آمار و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه‌ی آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است.

برای نیل به اهداف فوق و هرچه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه‌ی علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

ضروری است مطالب به نشانی سردبیر، یا دبیران ستون‌ها ارسال شود.

خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال شده آزاد است.

مطالب دریافت شده، بازگردانده نمی‌شود.

مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست.

فهرست مطالب

۱	سرمقاله
۲	سال جهانی آمار و آمار در کشور ما
۳	واژه‌ها، نام‌ها و ویرایش
۴	اخبار سال جهانی آمار
۵	اخبار انجمن
۱۰	آمار آمارگران
۱۴	آموزش آمار
۱۶	گزارش گردهمایی‌های آمار
۱۸	معرفی، بررسی و نقد کتاب
۱۹	اخبار دانشگاه‌ها و مراکز آماری
۲۲	دانش‌آموختگان دوره دکتری
۲۴	گردهمایی‌های آماری

سرمقاله

به نام خداوند جان و خرد

گروهها، مراکز و سازمانهای آماری کشور با ورود به این سایت تبدیل به سازمان رسمی شرکت کننده در این مراسم شوند.

در سایت سال جهانی آمار آخرین اخبار و رویدادها از سازمانها و کشورهای مختلف اعلام گردیده است. از جمله بخشهای متنوع این سایت به مسابقه ویدئویی سال جهانی آمار و مسابقه مقاله نویسی بخش آمارشناسان جوان و حمایت مالی مجله Significance از این مسابقه می توان اشاره نمود. به علاوه دسترسی به برخی کتابها و مجلات انتشارات جان ویلی در سایت www.statisticsviews.com به مناسبت سال جهانی آمار در این سایت است.

از راست به چپ: آوا وان کریمپن (مدیر ISI)، ویجی نایر (رئیس منتخب ISI)، بان کی مون (دبیر کل سازمان ملل متحد) و جائه سی لی (رئیس ISI).

نامگذاری روزها، دهه ها و سالها به مناسبتهای خاص فرصتهای مغتنمی هستند تا از آنها جهت آگاهی افکار عمومی از مسئولین گرفته تا مردم کوچه و بازار برای آن مناسبت خاص بهره برد. هیچگاه از ذهن اینجانب پاک نخواهد شد از جلسات متعدد انجمن آمار ایران برای بزرگداشت روز جهانی آمار در 20.10.2010. اینکه بزرگوارانی در ماه مبارک رمضان و تا پاسی از شب، در شب عید فطر در فکر برنامه ریزی برای این روز مهم بودند. تجربیات بزرگداشت روز جهانی آمار و همچنین موارد مشابهی مانند سال جهانی ریاضیات فرصت مغتنمی برای هر چه باشکوه تر برگزار کردن این سال می باشد. در اخبار این سال آمده است ستاد سال جهانی آمار تشکیل و در حال برنامه ریزی برای هر چه باشکوه تر برگزار کردن این سال هستند. از گروههای آماری و همچنین سازمانها و مراکز آماری کشور تقاضا می گردد ضمن برنامه ریزی و بزرگداشت این سال خبرنامه انجمن آمار را از فعالیتهای خود آگاه سازند. در ستون اخبار آمده است خانه ریاضیات اصفهان در جلسات متعدد در حال برنامه ریزی در بخشهای مختلف برای این سال می باشد. (www.mathhouse.org)

توصیه می گردد جهت تبلیغات از امکانات متعدد رسانه ها، روزنامه ها، سایت ها و همچنین تبلیغات در سطح شهر و امکانات شهرداری ها به نحو احسن بهره بگیریم. امید است در این سال از این امکانات و بخشهای دیگر جهت بالا بردن آگاهی عمومی

خبرنامه پیش رو، شماره ۷۷ از سال بیستم انتشار آن است. رئیس محترم انجمن آمار ایران و همچنین اعضای محترم هیات مدیره انجمن آمار، لطف نموده و حقیر را به عنوان سردبیر خبرنامه انجمن آمار ایران انتخاب نمودند. بر خود لازم می دانم قبل از هر نوشتاری از ایشان و همچنین از تمامی سردبیران و همکاران آنان در ۷۶ شماره قبل تشکر و قدردانی نمایم. در این شماره از خبرنامه اساتید بزرگوار و دوستان محترمی لطف نموده به دعوت اینجانب پاسخ داده و مقالات و مطالب وزینی را جهت اطلاع اعضای محترم انجمن آمار به رشته تحریر درآورده اند. امید است لطف آن بزرگواران در آینده نیز مستدام باشد. بدینوسیله از کلبه اساتید، همکاران، دانشجویان و کارشناسان آمار و به قول جناب آقای دکتر مشکانی عزیز آمارشناسان، تقاضا دارم نقطه نظرات خود را در مورد خبرنامه به اینجانب اعلام نمایند و از همکاری با خبرنامه دریغ نفرمایند.

در سال جهانی آمار به سر می بریم. موسسه بین المللی آمار (ISI) سال ۲۰۱۳ را سال جهانی آمار نامگذاری نموده است. از اهداف این سال به افزایش آگاهی عمومی از قدرت و تأثیر علم آمار در تمامی بخشهای جامعه، رشد علم آمار به عنوان یک حرفه به ویژه در میان جوانان و ترویج خلاقیت و توسعه در علوم آماری اشاره گردیده است.

در ملاقاتی که جائه سی لی (رئیس ISI)، ویجی نایر (رئیس منتخب ISI) و آوا وان کریمپن (مدیر ISI) با بان کی مون (دبیر کل سازمان ملل متحد) در بیست و چهارم فوریه داشته اند، ایشان ضمن ابراز خشنودی از طرح سال جهانی آمار، بر اهمیت آمار برای سیاستگذاری آگاهانه و همچنین عملکرد خوب جامعه جهانی تأکید داشته اند. تا ۲۵ فوریه تعداد ۱۷۲۵ سازمان در ۱۱۸ کشور اعلام مشارکت در بزرگداشت سال جهانی آمار در وب سایت www.statistics2013.org نموده اند. توصیه می گردد مدیران

از آمار بهره لازم را ببریم.

رفته رفته به آمار رو آوردند و نقش آمار برای آنها آشکار شد. در موقعیت تاریخی عصر ما، آمار و احتمال نظری و کاربرد آن رشد فراوان یافته است و هر نوع توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاست‌گذاری معقول، آینده‌نگری و برخورد با امور تصادفی، بر پایه‌ی داده‌های واقعی و آمار، امکان‌پذیر می‌باشد. به همین دلیل برای افزایش آگاهی جامعه از نقش آمار در جنبه‌های گوناگون بشری، سال میلادی ۲۰۱۳ سال جهانی آمار اعلام شده است و انجمن‌های معتبر و سازمان‌ها و نهادهای آماری جهان، سال جهانی آمار را برای بزرگداشت علم آمار مورد تایید و حمایت قرار داده‌اند. انجمن آمار ایران هم اهداف این سال را در نظر داشته و از تمام گروه‌های آمار دعوت کرده است تا برای برگزاری مراسم و فعالیت آماری در ۲۰۱۳ وظیفه‌ی حرفه‌ای و آکادمی خود را ایفا نمایند.

• آمار در کشور ما

آموزش و تا حدودی کاربرد آمار از هفت دهه پیش در کشور ما به همت زنده یادان دکتر علی افصلی پور، دکتر مهدوی اردبیلی و دکتر خواجه نوری استادان دانشگاه تهران آغاز شد. یاد این بنیان‌گزاران آمار را در ایران، در سال جهانی آمار گرامی می‌داریم. جای خوشبختی است که امروز علم آمار در کشور ما گسترش یافته است. داشتن مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار، انجمن آمار، برپایی کنفرانس‌های آمار، تشکیل سمینارهای آمار و احتمال، داشتن گروه‌های آمار و احتمال، آمار زیستی، آمار اقتصادی و اجتماعی در بیشتر دانشگاه‌های کشور با دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری، انتشار مقاله‌های پژوهشی در مجله‌های معتبر ایران و جهان، همگی گواهی آشکار در مورد رشد و پیشرفت آمار در کشور می‌باشند.

ناگفته نماند هنوز سواد آماری آن طور که لازم است در کشور ما و در برخی کشورهای دیگر چشمگیر نمی‌باشد. با اینکه پیشرفت سریع آمار و کامپیوتر در نیم قرن گذشته جهان را متحول کرده است، هنوز مردم عامی و حتی باسواد می‌پرسند "آمار چیست؟" انتظار می‌رود در این سال جهانی آمار، گروه‌های آماری کشور، دانشجویان و استادان آمار، با نوشتن، با سخنرانی، با برپایی گردهمایی‌های آماری و با دعوت از مدیران و برنامه ریزان کشور، یک جنبش آماری در کشور را هدایت کنند. شک نیست که نوشتن مقاله‌های پژوهشی در زمینه آمار و احتمال، ارائه روش‌های جدید آماری و انتشار آن‌ها در مجله‌های معتبر موجب سرافرازی و شهرت ما در جهان خواهد شد، با این حال نمی‌توان تنها به این کار بسنده کرد.

در سال جهانی آمار باید برای مدیریت آماری، بر پایه داده‌های واقعی و مستند در تمام امور اداری کشور، مبارزه نمود تا اطلاع رسانی درست توسط رسانه‌های ملی انجام گیرد و مردم بدانند آمار چیست.

با آرزوی پیروزی‌های آماری برای جوانان پرتوان ایران، دانشگاه‌های کشور ما و نهادهای آماری در سال جهانی آمار.

لازم و واجب است از اهمیت علم آمار و داشتن آمار صحیح برای برنامه‌ریزی اصولی، مسئولین و مدیران در رده‌های مختلف آگاه گردند. از جمله مشکلات مبتلا به آمار در این کشور عدم آشنایی و آگاهی جامعه از علم آمار و بنا بر این عدم نیاز به آن است. در یک سوی این مشکل من آمارشناس و در سوی دیگر متقاضی آمار است. متقاضی آمار ممکن است محققین علوم دیگر، مدیران سازمانها و مراکز اداری و یا مسئولین در رده‌های مختلف اداره جامعه باشند. اینکه من آمارشناس کالای آمار را خوب و مناسب عرضه کرده‌ام، برای آن کالا تبلیغ کرده‌ام و آن را شناسانده‌ام جای قدری تأمل دارد. اگر "آمار علم انجام علوم دیگر است" شعار ماست چقدر برای تحقق این شعار تلاش کرده‌ایم؟ چقدر با محققین علوم دیگر تحقیق مشترک انجام داده‌ایم؟ چقدر آمار را کاربردی کرده‌ایم؟ دانشجوی آمار پس از پایان تحصیلات به عنوان یک آمارشناس، چقدر در کاربرد آمار تواناست؟ نیاز جامعه، محققین و مسئولین به آمار از آگاهی آنان از این علم نتیجه می‌شود و این آگاهی بسیار کم‌رنگ است. اگر به آمار علاقه‌مندیم سال جهانی آمار فرصت مناسب و مغتنمی است که دیگر تکرار نخواهد شد. فرصت‌ها را از دست ندهیم.

سال جهانی آمار و آمار در کشور ما

دکتر جواد بهبودیان، گروه آمار دانشگاه شیراز

behboodian@susc.ac.ir

• سال جهانی آمار

نقش اساسی آمار و احتمال عبارت است از بیان و کاربرد مدل‌های تصادفی و استدلال‌های آماری در برابر روش‌ها و تفکر ریاضی محض. ریاضی بر پایه نظریه اعداد، هندسی اقلیدسی و جبر از چند قرن پیش همواره مورد توجه و احترام دانشمندان و فلاسفه بوده و می‌باشد.

از آنجایی که در جهان امور تصادفی فراوان است، در طول تاریخ توجه به تصادف، پیش بینی و پیش‌گویی هم معمول بوده و می‌باشد، زیرا انسان‌ها دارای اندیشه آماری و احتمالی هستند. اغلب به یاری مشاهدات و ارقام و اعداد گمان‌زنی کرده و درباره‌ی یک امر تصادفی به درستی یا نادرستی داوری می‌کنند. این اندیشه‌ها به کندی رشد کرده و شفاف شده‌اند و سرانجام دانشی به نام آمار و احتمال در صحنه‌ی دانش‌های انسانی از اوایل قرن بیستم رسماً خودنمایی و قد علم کرده است.

هنگامی که اندیشه آماری در حال گسترش بود، افرادی مانند فیشر در انگلستان می‌کوشیدند تا پدیده‌های علمی در کشاورزی، نجوم و ژنتیک را با روش‌های آماری تشریح کنند تا اطمینان بیشتر حاصل شود. ولی پژوهشگران چندان اعتنا و اعتقادی به آمار نداشتند.

به طور عامتر، مؤسسات بازرگانی که نیاز به مدیریت مخاطره‌های مالی دارند، کار کنند. حرفه یک اکچوئری را می توان به نحوی بهتر به عنوان شغلی در کسب و کار با پایه ریاضی توصیف کرد و نه یک شغل ریاضی "فنی". همچنین تعریف اکچوئری در چند فرهنگ لغت چنین است:

[Collins Dictionary]: a person qualified to calculate commercial risks and probabilities involving uncertain future events, especially in such contexts as life insurance.

[Cambridge Dictionary]: a person who calculates how likely accidents, such as fire, flood, or loss of property, is to happen, and tells insurance companies how much they should charge their customers.

[McMillan Dictionary]: someone whose job is to calculate the cost of insurance by examining how often deaths, accidents etc happen.

[Educational yahoo]: a statistician who computes insurance risks and premiums.

به عنوان آخرین مرجع، ترجمه پاراگراف اول ماده را از ویکی پدیا می آورم و بعداً به اصل مطلب می پردازم:

"یک اکچوئری فردی شاغل در کسب و کار است که به اثرات مالی مخاطره و عدم حتمیت می پردازد. اکچوئری ها ارزیابی کارشناسانه از دستگاههای تأمین مالی (security systems) با تمرکز به پیچیدگیها و سازوکارهای آنها فراهم می آورند."

نیازی به گفتن نیست که "اکچوئری" توصیف کننده یک فرد است و موضوعی که او به آن اشتغال دارد، "علوم اکچوئری" نامیده می شود. از ابتدای تأسیس رشته "علوم اکچوئری" در ایران در سطح کارشناسی ارشد در دانشگاه شهید بهشتی (حدود نوزده سال قبل)، عنوان "آمار بیمه" به آن داده شده است. پس فردی خبره در این زمینه را می توان با این تعبیر و بسته به سلیقه "آماردان بیمه" یا "آمارشناس بیمه" نامید، که با مروری بر تعریف این کلمه در سطرهای بالا، می توان تصدیق کرد که این اصطلاح وافی به مقصود نیست. [در واقع هیچکدام از آنها "اکچوئری" را خواه در عنوان خواه در نوع کار، "آماردان" نمی دانند]. پس ما باید مثل اغلب دانش آموختگان و شاغلان این رشته، فرد مزبور را "اکچوئری" - به هر دلیلی که موجب علاقه آنها به این کلمه است - بنامیم یا معادلی مناسب را برای آن انتخاب کنیم و رواج دهیم. لازم به ذکر است که در مقابل اکثریتی که علاقه به حفظ کلمه اصلی دارند، عده قابل توجهی نیز تلاشهایی برای انتخاب کلمه‌ای فارسی برای این اصطلاح کرده‌اند و پیشنهادهای خوبی هم مطرح شده است. بحثهای متعدد، مخصوصاً با آقای دکتر امین حسن زاده - که اولین فارغ التحصیل ایرانی در این رشته است که پس از اخذ دکترا به ایران مراجعت کرده - مرا به انتخاب کلمه "بیمسنجی" ترغیب کرده، هر چند که خود ایشان دلش جای دیگر است!

واژه ها، نام ها و ویرایش

دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی

m-vahidi@sbu.ac.ir

اکچوئری؟

ابتدا می خواهم کمی حاشیه بروم و سؤالی بپرسم: چه رویکردی باید در برخورد با واژه های بیگانه که به مرور زمان (و این روزها با سرعتی باور نکردنی) وارد حوزه زبانی ما می شوند، داشته باشیم؟ گزینه اول این است که آنها را "تحریف" کنیم، یعنی با حروف فارسی و عیناً وارد زبان فارسی کنیم. گزینه دوم این است که برای همه، بدون استثنا، معادل فارسی برگزینیم، و گزینه آخر اینکه بینابینی عمل کنیم و برای بعضی ها معادل فارسی بیابیم و بقیه را با تلفظ خارجی و با حروف فارسی به کار ببریم. گمان نمی کنم کسی (حداقل در ظاهر) موافق راه حل اول باشد. اندک افراد و مؤسساتی مانند "فرهنگستان زبان و ادب فارسی" به حکم رسالت خود معتقد به راه حل دوم‌اند و اغلب آنها که به نحوی با واژه های بیگانه مواجه می شوند، راه حل سوم را انتخاب می کنند. اما معیار ما برای حفظ اصل کلمه یا انتخاب واژه معادل، در حالتی که به گزینه سوم معتقد باشیم، چیست؟ آیا اگر پس از کمی تلاش، واژه مناسبی پیدا نکردیم، یا به هر دلیلی از اصل واژه خوشمان آمد، یا "کلاس" آن را بالاتر دیدیم، می توانیم به خود حق بدهیم که از گزینش معادل خودداری کنیم؟ اگر چنین باشد، که متأسفانه هست، با توجه به سلیقه‌ای بودن معیارها، آیا نتیجه آن نمی شود که برای برخی اصطلاحات هم صورت اصلی واژه و هم معادل فارسی (بعضاً متفاوت) آن را داشته باشیم و به این ترتیب تدریجاً تشّت و هرج و مرج در عالم اصطلاحات حاکم شود؟ من خود را در جایگاهی نمی بینم که راه حلی برای از بین بردن این تشّت، حداقل در مورد تعدادی از واژه‌های پر استعمال، ارائه دهم، اما معتقدم که در مورد برخی از اصطلاحات، مانند آنها که عنوان یک موضوع است و به این ترتیب بسیار پرکاربرد، باید تمام سعی را به عمل آورد که معادلی مناسب به فارسی انتخاب و به کار برده شود. کلمه *actuary* از این جمله است. برای آنکه خواننده شاید ناآشنا ورودی به این موضوع پیدا کند، شرح زیر را برای توصیف کلمه "اکچوئری" از سایت گروه ریاضی دانشگاه پردو به نشانی

<http://www.math.purdue.edu>

[/academic/actuary/what](http://academic/actuary/what)

می آورم:

"یک اکچوئری فردی شاغل در کسب و کار است که پیامدهای مالی مخاطره را تحلیل می کند. اکچوئری‌ها از ریاضیات، آمار، و نظریه مالی برای مطالعه پیشامدهای ناچتمی آتی، به ویژه آنها که مورد توجه برنامه های بیمه و بازنشستگی است، استفاده می کنند. اکچوئری‌ها می توانند برای شرکت‌های بیمه، مؤسسات مشاوره‌ای، یا

ستاد با ریاست رئیس انجمن آمار تشکیل شده است. این شورا تا کنون چهار جلسه تشکیل داده است و اقدام به ایجاد کمیته‌های تخصصی از بین اعضای هیات علمی دانشگاهها، مسئولین و کارشناسان سازمانها و دستگاه‌های اجرایی کشور نموده است. این کمیته‌ها و اهداف آنها عبارتند از:

(۱) کمیته‌ی تخصصی همگانی کردن آمار

- ارتقای سواد آماری
- تحقق شعار آمار برای همه
- فراهم آوردن مقدمات راه‌اندازی خانه‌های آمار
- ارتقاء فرهنگ آماری
- سایر موارد

(۲) کمیته نظام آمارشناسی

- ترویج اخلاق حرفه‌ای آمار
- پیگیری مصوبات برنامه‌ی ملی آمار در خصوص تقویت واحدهای آماری و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی
- پیگیری تصویب نظام آمارشناسی ایران
- سایر موارد

(۳) کمیته آموزش مدرسه‌ای

- بازنگری برنامه آموزشی درس آمار و بررسی و حل مشکلات آموزش آمار در مدارس
- تشویق دانش‌آموزان برای تحصیل در رشته‌ی آمار
- برگزاری مسابقات سراسری آمار دانش‌آموزی
- سایر موارد

(۴) کمیته آموزش دانشگاهی

- شناسایی مشکلات آموزش آمار برای دروس آمار سایر رشته‌ها در دانشگاه‌ها
- اصلاح نحوه‌ی پذیرش دانشجو و برنامه‌های آموزشی رشته آمار
- بازنگری برنامه‌های آموزشی رشته‌ی آمار
- بررسی راهکارهای جذب استعداد برتر در رشته‌ی آمار
- سایر موارد

(۵) کمیته آمار کاربردی

- شناسایی اهمیت علم آمار در صنعت و برنامه‌ریزی و حمایت از فعالیت‌ها و پروژه‌های آمار در صنعت و برنامه‌ریزی
- ایجاد کارآفرینی برای دانش‌آموختگان آمار کشور
- طراحی آموزش‌های مهارتی و ضمن خدمت
- سایر موارد

(۶) کمیته حمایت از تشکلهای آماری

- ارائه‌ی راهکارهای حمایت از انجمن آمار ایران
- ارائه‌ی راهکارهای حمایت از انجمن‌های علمی دانشجویی آماری

یادآور می‌شوم که "بیم" در لغت نامه‌ی دهخدا به معنای "خطر" [در زبان فارسی کم و بیش معادل کلمه‌ی مخاطره] و "سنجی" معنای "وزن کردن"، "اندازه گرفتن"، "آزمودن"، "امتحان کردن"، "رسیدگی کردن" و ... را در زبان فارسی دارد. شما گزینه‌ی دیگری برای آن ندارید؟

اخبار سال جهانی آمار

سال ۲۰۱۳ میلادی به پیشنهاد انجمن آمار آمریکا، انجمن سلطنتی آمار، انستیتو بین‌المللی آمار، انستیتو آمار ریاضی و انجمن بین‌المللی بیومتری برای بزرگداشت علم آمار در سراسر جهان و تقدیر از سهم علوم آماری در توسعه جوامع مطرح شده و مورد تایید و حمایت بیش از ۱۴۰۰ سازمان و نهاد بین‌المللی آماری قرار گرفته و از کلیه دولت‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌ها در سراسر دنیا خواسته شده است فعالیت‌هایی ترتیب دهند تا اهمیت علم آمار و کاربردهای آن در گستره‌های علمی، کسب و کار، حکومت، رسانه‌ها، سیاست‌گذاری و جامعه به نمایش درآید. اهداف این سال عبارتند از:

- افزایش آگاهی جامعه در رابطه با قدرت و میزان نفوذ آمار در جنبه‌های مختلف اجتماعی
- آموزش و توسعه فکری جامعه مخصوصاً جوانان در زمینه سواد آماری با نگاه حرفه‌ای
- ارتقا خلاقیت و توسعه در علوم آمار و احتمالات

انجمن آمار ایران از تمام گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و سازمان‌های آماری کشور دعوت نموده است برای برگزاری مراسم و انجام فعالیت‌هایی مناسب و موثر با اهداف سال جهانی آمار تشریک مساعی نمایند. در سال جهانی آمار گروه‌های آموزشی می‌توانند با تاکید بر فعالیت‌هایی خاص کمک کنند تا دانشجویان مستعد، آمار را به عنوان یک رشته کلیدی علمی بدانند و محققان نیز آمار را به عنوان مهمترین ابزار علمی ارتقای کیفی فعالیت‌های تحقیقاتی به کار گیرند. سازمان‌ها نیز رویکردهایی، مانند دستیابی به سواد وسیع آماری یا راه‌هایی که در آن آمار موجب پیشرفت علوم و بهبود شرایط انسانی و اجتماعی می‌شود، را اتخاذ کنند.

به منظور بزرگداشت این سال، انجمن آمار ایران با همکاری مرکز آمار ایران و با مشارکت تمام نهادهای علمی و اجرایی آماری کشور، اقدام به تشکیل ستاد ملی بزرگداشت سال جهانی آمار نموده است. در گزارش قبل وظایف این ستاد شرح داده شد و تا کنون یک جلسه این ستاد تشکیل و اقدامات لازم از نظر اطلاع رسانی به سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور، طرح در هیئت دولت و کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی انجام داده است. برای برنامه‌ریزی، تهیه طرح‌های اجرایی و هماهنگی در اجرای برنامه‌های ستاد ملی سال جهانی آمار، شورای برنامه‌ریزی زیر نظر

- ۴) ایجاد هسته پژوهشی «ارتباط با صنعت» در خانه ریاضیات اصفهان
- ۵) فعال کردن گروه مطالعاتی آمار خانه ریاضیات
- ۶) ایجاد مرکز مشاوره آماری
- ۷) تولید یک یا چند محتوا در دبیرستانها و اجرای آن (بازیهای آمار و احتمال-آموزش اجرای طرحهای آماری-مباحث نمونه گیری و...)
- ۸) برگزاری یک یا چند اردو با موضوع آمار در پارکها و مراکز عمومی
- ۹) تجهیز بخش نمایشگاه آمار خانه ریاضیات اصفهان
- ۱۰) طراحی بازیهای آماری برای کودکان
- ۱۱) برگزاری مسابقه بهترین پروژه درس آمار و مدلسازی در دبیرستانها (به همراه ارائه و اجرای آن در قالب پوستر یا سخنرانی) و مسابقه بخش دانشجویی
- ۱۲) برگزاری دورههای ضمن خدمت برای معلمان
- ۱۳) تجهیز کتب آماری کتابخانه
- ۱۴) تولید کالاهای تبلیغاتی از جمله تی شرت یا کلاه با موضوع سال جهانی آمار
- ۱۵) ایجاد بنر، پوستر، بروشور و
- ۱۶) تهیه تاریخچه آمار در ایران و تهیه لیستی از افراد پیشکسوت آمار
- ۱۷) همایش روز اول آبان ۱۳۹۲
- ۱۸) همایش روز اول آبان ۱۳۹۲ برگزاری همایش یک/دو روزه در آبان ۱۳۹۲ با عنوان آشنایی با فعالیت کارشناسان آمار و مدارک پزشکی در بخش بهداشت و درمان. برنامه همایش:
- ارائه مقاله های برتر از پروژه های آماری انجام شده در بخش بهداشت و درمان توسط کارشناسان آمار و مدارک پزشکی کشور
- کارگاه آشنایی با آمار بیمارستانی
- کارگاه آشنایی با روشهای آماری در بخش بهداشت و درمان

اخبار انجمن

- گزارش نیم سال فعالیت هیئت مدیره جدید انجمن آمار ایران

افشین آشفته، مسئول دبیرخانه انجمن

A.Ashofteh@SavadeAmari.com

با توجه به گذشت نیم سال فعالیت هیئت مدیره جدید انجمن آمار ایران، برآن شدیم تا بر حسب وظیفه، گزارشی از فعالیتهای انجمن را تقدیم اعضای محترم نماییم و امید است تا در انجام این مهم، نقصان قلم را به بزرگواری خود، قلم بگیرید. در تاریخ ۹۱/۶/۳۰ اولین جلسه هیئت مدیره جدید انجمن

- ارائه ی راهکارهای حمایت از انجمنهای علمی
- معلمان که در جهت توسعه علم آمار فعالیت دارند
- ارائه ی راهکارهای حمایت از بخش خصوصی
- سایر موارد
- ۷) کمیته ی انتشارات
- تهیه و تدوین نشریات علمی
- تهیه مقالات علمی
- انتشار نشریات و کتابهای عمومی آمار
- سایر موارد
- ۸) کمیته ی ارتباطات و اطلاع رسانی
- تولید برنامه های قابل پخش از صدا و سیما
- تبلیغات از طریق جراید
- تهیه و چاپ تقویم آماری
- راه اندازی موزه ی آمار
- طراحی و چاپ تمبر
- ایجاد یا گسترش سایت هایی با محتوای آمار
- انتشار ویژه نامه سال جهانی آمار
- سایر موارد

قرار است اولین نشست عمومی تمام اعضای کمیته های تخصصی برای بررسی و تشریح وظایف کمیته ها در فروردین ماه ۱۳۹۲ در مرکز آمار ایران تشکیل شود. به علاوه در این نشست هر یک از کمیته ها اولین جلسه برنامه ریزی خود را تشکیل دهند.

• برنامه ها و فعالیت های خانه ریاضیات اصفهان در سال جهانی آمار (۲۰۱۳)

مریم قائمی، خانه ریاضیات اصفهان

mghaemi55@yahoo.com

در راستای برنامه ریزی برای بزرگداشت سال جهانی آمار، کمیته خانه ریاضیات برای بزرگداشت سال جهانی آمار تشکیل و به دنبال آن جلساتی در ماه های دی، بهمن و اسفند ۱۳۹۱ با حضور همکاران ارجمند آقایان دکتر رجالی، دکتر ایران پناه، دکتر جمشیدیان، فاتحی و سرکار خانم ها دکتر گلی، دکتر هاشمی، دکتر ریخته گران، دکتر خادم القرآنی، نکویی، همتی پور، عطائی و اثنی عشری و قائمی برگزار شد.

در این جلسات با بررسی ایده ها، فعالیت ها و برنامه هایی تدوین شد که خلاصه آن، به شرح زیر است:

- ۱) برگزاری مسابقه عکس (با عنوانی خاص از کاربردهای آمار در زندگی روزمره) در بخش های دانش آموزی، دانشجویی و عموم

۲) تولید سناریویی در رابطه با موضوعات آمار با همکاری واحدی در سازمان فرهنگی - رفاهی شهرداری اصفهان در تدوین آن مسابقه داستان نویسی

- ۳) برنامه ریزی برای برگزاری مجموعه سمینارهایی در رابطه با «کاربرد آمار در صنعت» در خانه ریاضیات اصفهان

در این جلسه آقای دکتر علامت‌ساز به نمایندگی از طرف آقای دکتر طالبی گزارش مجله اندیشه آماری ارائه نمودند. در ادامه افراد پیشنهادی برای هیئت تحریریه مجله شامل آقایان دکتر علامت‌ساز، دکتر اسکندری، دکتر محتشمی، دکتر ایران پناه، دکتر وحیدی، دکتر گوهری و دکتر سیاره تعیین شدند و مقرر گردید رویکرد داوری مقالات مجلات انجمن با بکارگیری توضیحات کامل و آموزشی به سمت ارتقای سطح مقاله نویسان و یادگیری مقاله نویسی باشد و این سیاست به داوران مجلات نیز منتقل گردد.

گزارش نهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی توسط آقای دکتر لشگری ارائه گردید و زمان برگزاری با توجه به شرایط آب و هوایی استان نیمه دوم شهریور پیشنهاد شد و اعلام شد سایت اینترنتی سمینار آماده است و به محض آماده شدن پوستر سمینار راه اندازی خواهد گردید. همچنین مقرر شد متعادل نمودن هزینه ثبت نام سمینار، کبیسه بودن سال میلادی، برنامه پروازها و تعجیل در فراخوان اول سمینار، محل اسکان مناسب با توجه به آب و هوای خاص استان، توضیحات مبسوط در رابطه با جاذبه های گردشگری استان در صفحه اول سایت سمینار، ارائه گزارش برگزاری سمینار برای سال جهانی آمار و نگاه ویژه به مقالات و کارگاههای آموزشی مرتبط به کاربرد علم آمار در سایر علوم مورد توجه مسئولین برگزاری سمینار قرار گیرد.

آقای دکتر سیاره به عنوان دبیر دوازدهمین کنفرانس آمار ایران گزارشی در رابطه با اقدامات انجام شده ارائه نمودند و اعضای کمیته علمی کنفرانس شامل آقایان دکتر بهالدین خالیدی، دکتر قزوینی‌نژاد، دکتر هاشمی و دکتر سیاره را معرفی کردند. سپس آقایان دکتر نادر نعمت الهی (به عنوان جانشین رئیس انجمن)، دکتر احمد پارسیان، دکتر محمودرضا گوهری نیز به عنوان نمایندگان انجمن در کمیته علمی تعیین شدند.

همچنین آقای دکتر نصرالله ایران پناه عضو محترم هیئت علمی دانشگاه اصفهان به عنوان سردبیر خبرنامه انجمن آمار ایران تعیین شدند و قرار شد اعضای همکار خود را از بین افراد پیشنهاد شده یا افراد جدید معرفی نمایند.

در این جلسه چگونگی فضا سازی کاربرد رشته آمار در سایر علوم، تهیه بیانیه روز ملی آمار، ارائه گزارشی در ارتباط با وضعیت وبسایت انجمن و برنامه های آتی برای بهبود آن، تشکیل کمیته‌ای متشکل از آقایان دکتر نادر نعمت الهی، دکتر علی رجالی و آقای علیرضا زاهدیان جهت پیشنهادهای عملی برای برنامه ریزی فعالیت‌های انجمن در سال جهانی آمار، قرار گرفتن بیانیه انجمن به مناسبت سال جهانی آمار در صفحه اول سایت انجمن، تعیین نماینده هیئت مدیره انجمن جهت شرکت در مراسم خانه ریاضیات اصفهان، دیدار انجمن‌های علمی کشور با رئیس جمهوری و سومین گردهمایی نمایندگان انجمن ریاضی در دانشگاه تهران، بررسی تقاضای پژوهشگاه آمار جهت برگزاری دو همایش در دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه تهران در رابطه با سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ با همکاری صندوق

آمار ایران با حضور آقای دکتر پارسیان و اعضای جدید هیئت مدیره (فرزاد اسکندری، افشین آشفته، رحیم چینی پرداز، کاووس خورشیدیان، عبدالرحمن راسخ، فیروزه ریواز، محمدحسین علامت‌ساز، محسن محمد زاده و نادر نعمت الهی) و مهمانان این جلسه آقایان افشین پرورده، حسین جباری خامنه، رحمان فرنوش و یداله محرابی برگزار گردید. در این جلسه اهم فعالیت های در دست انجام انجمن توسط آقای دکتر پارسیان به استحضار حضار رسید و در ادامه ایشان از اعضای جدید هیئت مدیره درخواست کردند که مطابق آئین‌نامه نسبت به انتخاب رئیس، نایب رئیس، خزانه دار و دبیر انجمن اقدام نمایند. بر این اساس رأی‌گیری برگزار و آقای دکتر محسن محمدزاده به عنوان رئیس انجمن انتخاب شدند.

در ادامه رأی‌گیری آقایان دکتر فرزاد اسکندری به عنوان خزانه‌دار، دکتر محمد حسین علامت‌ساز به عنوان نائب رئیس و افشین آشفته به عنوان دبیر انتخاب شدند.

در ادامه آقای دکتر محمدزاده، رئیس محترم انجمن از اعضای سابق با ذکر خدمات بی‌دریغ ایشان قدردانی نمودند و اعلام گردید که آقای دکتر پارسیان به عنوان نماینده انجمن در شورای خانه ریاضیات عضو علی‌البدل بوده و لذا ایشان به عنوان نماینده انجمن در خانه ریاضیات تهران پیشنهاد شدند که مورد موافقت قرار گرفت.

در ادامه اقدامات قبلی صورت گرفته مقرر شد اقدامات لازم جهت مشخص شدن حوزه مالیاتی انجمن انجام گیرد و اظهارنامه انجمن در این سال مالی تنظیم گردد که این کار صورت پذیرفت.

تهیه پیش‌نویس آئین‌نامه جایزه مربوط به تحقیقات برتر، سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی دانشگاه سیستان و بلوچستان، پیشنهاد آقای دکتر بهروز مینایی با تشکیل شاخه هوش مصنوعی و داده‌کاوی، تقاضای تعیین دبیر دوازدهمین کنفرانس انجمن آمار ایران از دانشگاه رازی کرمانشاه، تهیه مکاتبات اولیه مربوط به سال جهانی آمار و تعیین روز جلسات ماهانه انجمن از اهم دیگر مباحث این جلسه بود.

در جلسه دوم هیئت مدیره انجمن آمار مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۷ گزارشی از تهیه نامه روز ملی آمار، نامه تشکر و قدردانی از اعضای هیئت مدیره قبل و دعوت‌نامه واصله از فرهنگستان علوم مبنی بر تشکیل کمیسیون پیشبرد ریاضیات که رییس انجمن آمار ایران نیز عضو حقوقی این کمیسیون می‌باشد ارائه و پیشنهاد گردید تغییر لغت ریاضیات در نام کمیسیون به علوم ریاضی از طرف رییس انجمن آمار ایران مطرح گردد و از دبیران با تجربه ریاضی کشور در این کمیسیون استفاده شود.

در این جلسه به نقش نماینده‌های انجمن آمار ایران در ایجاد ارتباط سازنده بین اعضا و انجمن تاکید شد و مقرر گردید پیشنهادهای ارسالی توسط نماینده های انجمن در حوزه نظارت خود در جلسات هیات مدیره مطرح گردد که انتظار می رود نمایندگان محترم انجمن در این زمینه فعال‌تر از پیش ظاهر شوند.

جمهور با نظام آمارشناسی تهیه گردد. همچنین مقرر شد نامه‌ای از توانایی های انجمن امار ایران و بودجه مورد نیاز سال جهانی آمار تهیه و به شورای انجمن های علمی ارسال شود.

خانم دکتر ریواز گزارش جلسه گردهمایی نمایندگان انجمن ریاضی ایران را بصورت مکتوب و شفاهی ارایه و آقای آشفته گزارش وب سایت و کارهای قبلی پیشنهاد شده که به انجام رسیده بود را ارایه نمودند و کارهای آینده مربوط به تغییر گرافیک صفحه اول، ثبت نام، ارسال پست الکترونیک و تماس تلفنی به اعضا جهت ثبت نام آنلاین را تشریح کردند.

آقای دکتر ایران‌پناه گزارشی از وضعیت خبرنامه ارایه نمودند و در همین راستا:

(۱) مقرر شد در رابطه با نحوه انتشار نشریات، کمیته نشریات

تشکیل و تصمیم‌گیری نمایند.

(۲) مقرر شد کیفیت و کمیت محتوایی خبرنامه در اولویت برنامه های آتی قرار گیرد.

(۳) مقرر شد نامه ای به کلیه اعضای انجمن مبنی بر درخواست ارسال پیشنهادها به آقای دکتر ایران‌پناه توسط ایشان تنظیم و ارسال گردد و جمع بندی آن در جلسه آتی ارایه گردد.

(۴) مقرر شد از دبیران یازدهمین کنفرانس آمار و مسابقه دانشجویی تقاضا شود گزارش های مربوطه را به هیئت ارائه نمایند.

بررسی فرم های مربوط به ارزیابی انجمن ها، اطلاعیه فراخوان کارگاه احتمال و فرآیندهای تصادفی و اطلاع رسانی در سایت انجمن و بررسی گزارش حسابدار انجمن از دیگر موارد این جلسه بود.

جلسه چهارم هیئت مدیره انجمن آمار ایران در تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۳۰ در ساختمان انجمن آمار ایران برگزار گردید. در این جلسه آقای دکتر لشگری پور دبیر نهمین سمینار احتمال و فرآیندهای تصادفی پیشنهاد کردند از سایت انجمن برای همایش استفاده شود و توضیح داده شد که انجمن تصمیم دارد این برنامه را اجرایی کند و مقرر شد فرمت مجموعه مقالات مطابق کنفرانس های قبلی بوده و طرح پیشنهادی پوستر سمینار تهیه و برای تأیید به انجمن ارائه شود. در ادامه، هزینه های پیشنهادی سمینار بررسی و به شرح زیر تایید شد:

آزاد	دانشجویان تحصیلات تکمیلی (ریال)	اعضاء انجمن آمار (ریال)
۱۸۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰
۲۲۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰
هزینه ثبت نام		
هزینه ثبت نام با تاخیر		

قابل ذکر است نمایندگان انجمن از پرداخت ۵۰٪ حق ثبت نام معاف هستند و هزینه خوابگاه شبی ۱۵۰۰۰ تومان و تعیین هزینه غذا به عهده کمیته اجرایی همایش گذاشته شد.

نامه آقای دکتر سیاره در مورد ایجاد سایت دوازدهمین کنفرانس آمار ایران مطرح شد و پیشنهاد شد دبیرخانه دائمی کنفرانس ها تشکیل و وب سایت کنفرانسها و سمینارها خریداری و راه اندازی

جمعیت سازمان ملل، تهیه گزارش جلسات کمیته بخشی آمارهای جمعیت توسط آقای زائری از دانشگاه شهید بهشتی که به عنوان نماینده انجمن شرکت داشته اند، بررسی غرفه انجمن آمار ایران در نمایشگاه انجمن های علمی و وضعیت حسابداری انجمن آمار از دیگر مباحث مطرح شده در این جلسه بود که مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

جلسه سوم در تاریخ ۱۳۹۱/۰۸/۲۵ در دفتر انجمن آمار ایران برگزار گردید. در این جلسه با حضور دکتر رجالی، گزارش کمیته برگزاری سال جهانی آمار که در محل پژوهشگاه آمار ایران تشکیل شده بود قرائت و پیشنهاد شد نظام آمارشناسی، آموزش آمار و سواد آماری مخصوصا در سطح مدارس و ارتباط آمار با دیگر علوم در سال جهانی آمار مورد توجه ویژه قرار گیرند.

آقای دکتر علامت ساز گزارش بزرگداشت روز ملی آمار و برنامه ریزی خانه ریاضیات اصفهان را ارایه نمودند همچنین گزارشی از تشکیل ستاد برگزاری سال جهانی آمار و هیئت موسس خانه آمار که در حال تهیه اساسنامه هستند ارایه گردید. در همین راستا پیشنهادهای زیر مطرح گردیدند:

(۱) یک نفر از اعضای هیئت مدیره خانه ریاضیات در هیئت

مدیره خانه آمار و برعکس به صورت رسمی عضو باشند.

(۲) نقش انجمن آمار ایران در خانه آمار از ابتدا دیده شود.

(۳) مقالات کوتاه و جالب آماری در سال جهانی آمار در خانه آمار و کمیته های مرتبط ترجمه و چاپ شود.

(۴) از آیین نامه مراکز رشد در تنظیم آیین نامه خانه آمار استفاده شود.

(۵) برای استعدادیابی در زمینه آمار برنامه های جذابی برای گروه های سنی قبل از دانشگاه دیده شود.

ایشان همچنین گزارشی از نمایندگان انجمن ارایه نمودند و جهت افزایش فعالیت نمایندگان مقرر گردید.

(۱) گزارش های جلسات نمایندگان انجمن چاپ و بررسی شوند

(۲) آیین نامه نمایندگان انجمن در سایت قرار گیرد

(۳) یادآوری اعضای انجمن جهت تمدید عضویت هر سال انجام شود.

(۴) لوگو و اطلاعات اعضای موسسه ای در وب سایت انجمن قرار داده شود و نامه برای آنها ارسال شود تا حق عضویت در بودجه سازمانها دیده شود.

(۵) امتیازات عضویت در انجمن آمار ایران تدوین و در اختیار نمایندگان انجمن جهت تبلیغ قرار گیرد.

(۶) برای نمایندگان بجای کارت عضویت کارت نمایندگی انجمن صادر شود.

در ادامه، آقای دکتر اسکندری گزارش جلسه نشست با ریاست جمهوری را ارایه نمودند. در همین رابطه پیشنهاد شد ارتباط انجمن آمار ایران با انجمن های علوم دیگر تقویت شود و مقرر شد گزارشی جداگانه و کامل در رابطه با موافقت ریاست محترم

در آخرین جلسه انجمن آمار ایران در سال ۱۳۹۱ که مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۷ تشکیل شد ابتدا دکتر محمدزاده درگذشت پدر گرامی دکتر ایران‌پناه را تسلیت عرض کردند. همچنین در این جلسه مصوب شد به عنوان عیدی دو عدد سکه تمام بهار آزادی به خانواده دکتر علی عمیدی تقدیم گردد و در ادامه دکتر محمدزاده گزارشی از کارگروه تخصصی کمیسیون ریاضیات کشور، اتحادیه انجمن‌های سال جهانی آمار، بیان داشتند که مقرر شده است جلسه ای عمومی با شرکت کلیه اعضای کمیته‌ها تشکیل شود تا در خصوص برنامه‌های این سال بحث و تبادل نظر شود. لازم به ذکر است این جلسه در فرودین ماه سال ۱۳۹۲ برگزار خواهد شد و رئیس مرکز آمار و رئیس انجمن آمار به عنوان رئیس ستاد و رئیس شورای برنامه‌ریزی سال جهانی آمار از مدعوین این جلسه هستند. ارایه گزارش دکتر لشکری‌پور از نهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، گزارش دکتر سیاره از دوازدهمین کنفرانس آمار و گزارش دکتر علامت‌ساز به نمایندگی از دکتر ایران‌پناه از پیشرفت خبرنامه از دیگر بخشهای این جلسه بود که با مصوباتی همراه گردید. در آخر این جلسه نامه واصله از کمیسیون انجمنهای علمی در خصوص آسیب‌شناسی انجمن آمار ایران بررسی شد. اعضای هیئت مدیره انجمن آمار ایران سال جدید شمسی را که مقارن با سال جهانی آمار می باشد به کلیه همراهان و اعضای انجمن تبریک عرض می‌نماید.

• بازنگری در فهرست نمایندگان انجمن در دانشگاهها و سازمانهای مرتبط

دکتر محمد حسین علامت ساز، مسئول نمایندگان
alamatho@sci.ui.ac.ir

بنا بر اساسنامه انجمن آمارایران، یکی از اعضای علاقمند و فعال انجمن در هر واحد دانشگاهی، موسسه آموزش عالی، سازمان یا ارگانی که به نحوی با آمار یا کاربرد آن سروکار دارد به عنوان نماینده انجمن در راستای تعامل دو سویه بین آن واحد و انجمن اقدام می نماید. نماینده، بویژه، اخبار و رویدادهای جامعه آماری را در واحد خود اطلاع رسانی نموده و با همکاری انجمن‌های علمی - دانشجویی در برگزاری مراسم و بزرگداشت‌های مربوط اقدام نموده و اخبار و گزارشهای آماری پیرامون خود را جمع آوری و برای چاپ در خبرنامه انجمن به مسئول نمایندگان ارسال می دارد.

با آغاز دوره جدید هیات مدیره انجمن، و با توجه به گزارش مبسوط مسئول نمایندگان در خصوص وضعیت فعالیت نمایندگان انجمن، مقرر شد آقای دکتر علامت ساز در فهرست نمایندگان کنونی بازنگری کرده و این مجموعه را باز سازی نماید. لذا بر این اساس، نمایندگان به ۲ دسته فعال و غیر فعال تفکیک شدند.

۱. برای نمایندگانی که فعال بوده وبا مسئول نمایندگان و دبیر خانه ارتباط مستمر داشتند، ضمن تقدیر، حکم ۲ ساله تمدید مسئولیت آنان توسط ریاست انجمن ابلاغ گردید. ضمن تشکر

شود. همچنین آقای دکتر فرید روحانی گزارش برگزاری مسابقه دانشجویی را ارایه کردند و با بررسی هزینه‌های ثبت‌نام و تعداد شرکت کنندگان مقرر شد با تعدیل جوایز هزینه شرکت کنندگان دوره بعد متناسب شود.

بررسی گزارش دبیر کنفرانس آمار، بررسی و تصویب پیشنویس آئین نامه جایزه دکتر علی عمیدی تهیه شده توسط آقایان دکتر راسخ و دکتر چینی‌پرداز، بررسی فرم عملکرد انجمن آمار، ارایه گزارشی از ایجاد خانه آمار در شهر اصفهان و همچنین نحوه انتشار، فهرست همکاران و هزینه چاپ خبرنامه انجمن توسط آقای دکتر ایران‌پناه و شرکت در دومین همایش پیشرفت و توسعه علمی کشور توسط آقایان افشین آشفته، دکتر محسن محمدزاده، دکتر محمدرضا مشکانی، دکتر نادر نعمت‌الهی و دکتر محمدقاسم وحیدی اصل از دیگر موارد بررسی شده و مصوبات این جلسه بود.

پنجمین جلسه هیئت مدیره در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۸ با ارایه گزارش برگزاری همایش کاربرد آمار در مدیریت و حکمرانی، دو همایش بررسی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ در مشهد و تهران، کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور، اتحادیه انجمن‌های مرتبط با ریاضیات و جلسه هیئت امنای خانه ریاضیات تهران توسط آقای دکتر محمدزاده شروع و مقرر شد آقای آشفته و خانم دکتر ریواز برای ارتباط با خانه ریاضیات تهران برای فعالیت‌های سال جهانی آمار و تشکیل خانه آمار در تهران معرفی شوند. گزارش اقدامات انجام شده برای تشکیل ستاد سال جهانی آمار و شورای برنامه‌ریزی و کمیته‌های تخصصی توسط آقای دکتر نعمت‌الهی بیان شد و مقرر گردید سایت کنفرانس دوازدهم توسط انجمن خریداری شود.

آقای دکتر علامت‌ساز گزارشی از کنفرانس آمارهای اسلامی در دوحه قطر ارائه کردند و نحوه تقویت ارتباطات بین‌المللی انجمن بررسی گردید.

آقای دکتر محمدپور گزارش اجرای طرح ممیزی آمار که قبلاً انجام شده بود را ارائه کردند و مقرر شد انجام ممیزی جدید مجدداً مورد بررسی ایشان قرار گیرد. همچنین پیشنهاد شد کمیته‌ای سه نفره متشکل از آقایان دکتر اسکندری، دکتر محمدپور و آقای آشفته برای تکمیل فرم‌های ارزیابی انجمن و مستندسازی و تهیه سیستمی برای سال‌های آتی تشکیل گردد.

گزارش بررسی حق اشتراک سالانه نشریات انجمن توسط خانم ریواز ارائه گردید و قیمت‌های پیشنهادی به شرح جدول ذیل تایید شدند.

نام نشریه	فردی (ریال)	مؤسسه ای (ریال)
مجله علوم آماری	۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
اندیشه آماری	۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
پژوهشنامه انجمن آمار ایران	۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
ندا	۱۵۰۰۰	۸۰۰۰۰

همچنین تهیه بروشور انجمن توسط آقایان دکتر راسخ و چینی‌پرداز با توجه به نظرات اعضای هیئت مدیره مورد تصویب قرار گرفت.

مجدد از ایشان ، این افراد به شرح زیر هستند:

پژوهشکده آمار	صادقی	مرجان
دانشکده علوم پایه دامغان	ظهوریان	الهه
دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار	نکوخوا	وحید
دانشگاه اراک	پاکبازی	رضا
دانشگاه اصفهان	ایران پناه نماینده نمونه دوره ۸۹-۱۳۸۷	نصراله
دانشگاه آزاد اسلامی سنندج	زارعی	امجد
دانشگاه آزاد اسلامی تهران- جنوب	بهزادی	محمدحسن
دانشگاه بیرجند	نیلی ثانی نماینده نمونه دوره ۹۱-۱۳۸۹	حمیدرضا
دانشگاه بین المللی امام خمینی	امیری	اسماعیل
دانشگاه پیام نور ایلام	سایه میری	کوروش
دانشگاه پیام نور تهران	یارمحمدی	مسعود
دانشگاه پیام نور بوشهر	انعامی	شهره
دانشگاه پیام نور دزفول	پناهی بزاز	علی
دانشگاه تربیت مدرس	گلعلی زاده	موسی
دانشگاه خلیج فارس	افشاری	محمود
دانشگاه رازی کرمانشاه	هاشمی	رضا
دانشگاه زنجان	آقامحمدی	علی
دانشگاه سمنان	محمودی	سیدمهدی
دانشگاه سیستان و بلوچستان	آقابابایی	منصور
دانشگاه شهید باهنر کرمان	عربپور	علیرضا
دانشگاه شهید بهشتی	ریواز	فیروزه
دانشگاه صنعتی شاهرود	باغیشی	حسین
دانشگاه علامه طباطبائی	اسکندری	فرزاد
دانشگاه علوم پزشکی تهران	رودباری	مسعود
دانشگاه علوم پزشکی زاهدان	محمدی	مهدی
دانشگاه قم	قریشی	سیدکامران
دانشگاه گیلان	فتحی	بهروز
دانشگاه مازندران	پوردرویش	احمد
دانشگاه ولی عصر رفسنجان	طامندی	مصطفی
دانشگاه یزد	دولتی	علی
سازمان سنجش آموزش کشور	نقی زاده	سیما
شبکه تلویزیونی العالم	فراهانی نیک	حسین
موسسه آموزش عالی خیام	خزین قناد	امید

و ابلاغ گردیده است:

دانشگاه کردستان	دادخواه	کوروش
دانشگاه محقق اردبیلی	زاردشت	ولی
مرکز آمار ایران	عرفانی	جمیله
دانشگاه صنعتی اصفهان	گلی فروشانی	ساره
دانشگاه شیراز	زمانی	عاطفه
دانشگاه تهران	شمه سوار	سودابه
دانشگاه تبریز	حومه ایی	هژیر
دانشگاه شهید چمران اهواز	راسخی	علی اکبر
دانشگاه فردوسی مشهد	رزمخواه	مصطفی
بانک مرکزی ایران	فروتن	حسین

۳. واحد های نامبرده در زیر، که تعدادشان کم نیست، هنوز نمایندگان خود را معرفی نکرده اند. نامه های الکترونیکی یادآوری نیز برای این واحدها ارسال شده است. امید است هر چه سریعتر نمایندگان این واحد نیز معرفی شده و همکاری خود را آغاز نمایند. لذا این واحدها در حال حاضر نماینده رابطی با انجمن آمار ایران ندارند. علاقمندان واجد شرایط این واحدها می توانند از طریق مسئولین واحدهای خود اقدام لازم به عمل آورند تا رسماً به عنوان نماینده انجمن به دبیرخانه انجمن

info@irstat.ir

Iraniansociety@irstat.ir

و یا مسئول نمایندگان

mh_alamatsaz@yahoo.com

alamatho@sci.ui.ac.ir

معرفی شوند. برای ملاحظه آیین نامه نمایندگان انجمن به پایگاه انجمن (www.info.ir) مراجعه کنید:

بانک مسکن
پژوهشگاه هواشناسی
دانشگاه ارومیه
دانشگاه الزهرا
دانشگاه امام حسین (ع)
دانشگاه آزاد استهبان
دانشگاه آزاد اسلامی اراک
دانشگاه آزاد اسلامی تفرش
دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال
دانشگاه آزاد اسلامی رودهن
دانشگاه آزاد اسلامی مشهد
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیشابور
دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز
دانشگاه آزاد واحد گناباد
دانشگاه بوعلی همدان
دانشگاه پیام نور آبادان
دانشگاه پیام نور بهشهر
دانشگاه پیام نور شیراز
دانشگاه پیام نور واحد دزفول
دانشگاه پیام نور واحد کرمانشاه
دانشگاه پیام نور واحد مشهد
دانشگاه تربیت مدرس (گروه آمار حیاتی)

۲. برای آن دسته از واحدها هایی که نمایندگان آنها به دلایل مختلف از قبیل عدم علاقه، کمبود وقت ، انتقال، بازنشستگی، اعزام برای ادامه تحصیل و غیره غیر فعال تشخیص داده شدند نامه های ارسال شد و درخواست گردید که یکی از اعضای هیات علمی (یا کارکنان رسمی در مورد سازمانها) علاقمند و فعال خود را به این منظور معرفی نمایند. ضمناً کپی آیین نامه نمایندگان انجمن شامل شرح وظایف و انتظارات و امتیازات جهت مزید اطلاع علاقمندان پیوست گردید. تا هنگام نگارش این گزارش ، فقط چند واحد زیر نمایندگان جدید خود را معرفی کرده اند که حکم آن ها صادر

آنها در مقابل پولشان، کار با ارزش می خواهند. آنها از محققینی که دارند یا به آنها پول می دهند، انتظار بهترین تحقیقات را دارند. بنابراین آنها به دنبال شاخص های تحقیق آکادمیک هستند و به نظرشان هر چه این شاخص ها ساده تر باشند، بهتر است. یکی از شاخص های ساده که ادعا می شود دارای اهمیت است، اندازه گروه تحقیقی یعنی عدد افراد گروه می باشد. پس این، برای سرمایه گذاران و مدیران یک مسئله شده و مفاهیم وابسته به توده بحرانی اهمیت بسیاری پیدا کرده است. بنابراین شاید تعجب آور باشد که تا چند وقت پیش توده بحرانی فاقد تعریف مناسب و اندازه گیری و حتی درک بوده است.

مفهوم قدیمی توده بحرانی از نوعی گروه آستانه یا اندازه دپارتمان نشأت گرفته، که زیر مقدار آستانه، کیفیت تحقیق فقیر می شود و بالای آن، استانداردهای تحقیق شروع به پیشرفت می کنند. این ایده به سوی و شاید وراى نتیجه گیری منطقی خود توسعه یافته: که "هر چه گروه بزرگتر باشد بهتر است." و اینکه "سود از طریق افزایش اندازه گروه حاصل می شود." و این باور، عواقبی داشته است. باعث شده که بعضی از افراد دست اندر کار، منابع را در تعداد کمی مؤسسه تحقیقاتی نخبه متمرکز کنند که در آنها گروه بزرگ و متقابلاً تحقیقات، بهتر باشند. به هر حال، علیرغم تجزیه تحلیل های مبتنی بر شمارش ارجاعات مقاله های تحقیقی، تاکنون مدرکی برای چنین آستانه ای یافت نشده است. آیا این ایده در واقع، درست است؟

به منظور آزمودن این موضوع، به یک مدل ریاضی برای رابطه بین کیفیت تحقیقات و کمیت گروه نیا داریم. خوشبختانه چنین مدلی به تازگی توسعه یافته است. مدلی است که همراه با الگوهای دیگر به یک رشته جدید و مشهور به نام فیزیک اجتماعی تعلق دارد که در آن اصول فیزیکی در پدیده های اجتماعی کاربرد دارند و از ایده های برگرفته از مکانیک آماری استفاده می کند. مدل جدید، ایده قدیمی توده بحرانی را کاملاً تغییر داده است. به جای یک حداقل اندازه گروه مورد لزوم برای کیفیت تحقیقات، توده بحرانی به صورت یک حد بالایی ظاهر می شود، که بالای آن کیفیت تحقیق یا به سوی عدم پیشرفت می رود یا میزان پیشرفت یکنواخت می شود. این یکنواختی ناشی از کیفیت تحقیقات به

دانشگاه تربیت معلم
دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی
دانشگاه شهید چمران اهواز
دانشگاه شیخ بهائی
دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دانشگاه صنعتی شریف
دانشگاه علم و فرهنگ
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دانشگاه علوم پزشکی قم
دانشگاه علوم پزشکی مازندران
دانشگاه علوم پزشکی مشهد
دانشگاه گلستان
دانشگاه لرستان
دانشگاه یاسوج
سازمان مدیریت و برنامه ریزی
آذربایجان شرقی
مؤسسه آموزش عالی البرز
مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی
مؤسسه آموزش عالی صدا
مؤسسه غیرانتفاعی نجف آباد
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۴. آن دسته از واحدهای آماری که نامشان در فهرست های بالا وجود ندارد نیز می توانند نماینده خود را مانند بند ۳ در بالا معرفی نمایند.

آمار آمارگران

دکتر حمید پزشک، گروه آمار دانشگاه تهران

pezeshk@khayam.ut.ac.ir

توده های بحرانی برای گروههای تحقیقاتی

اگر شما در یک گروه محقق کار می کنید، گروهتان باید چقدر بزرگ باشد؟ در گروههای بسیار کوچک، کسی با ایده های جدید ندارید و ممکن است به عت قطع سرمایه با انقراض مواجه شوید. گروههای بزرگ باعث تأثیرات متقابل پربار و کیفیت بهتر کار می شوند. بنابراین همیشه گروه بزرگتر، بهتر است؟ و آیا این موضوع به آنچه شما تحقیق می کنید بستگی دارد؟ رالف کنا و برتراندبرچ دریافته اند که

آیا گروههای بزرگتر بهتر از کوچکترها کار تحقیقی می کنند؟ سرمایه گذران اینطور فکر می کنند ولی آیا حقیقت دارد؟ مفهوم توده بحرانی در تحقیقات مدت طولانی است که وجود دارد ولی به تلی بیشتر اهمیت پیدا کرده است. سیاست گذاران، مدیران دانشگاهها و در حقیقت کسانی که سرمایه گذاری می کنند، می خواهند تحقیقات کارآمد باشند.

کران بالای توده بحرانی، وابستگی کیفیت به کمیت بسیار کاهش می یابد. بنابراین مدل، یک رابطه قطعه‌ای خطی مورد انتظار یا میانگین را بین کمیت N و کیفیت S در تحقیقات پیش بینی می کند. که حالا N در بالای کران بالایی توده بحرانی است.

$$(S) = a_2 + b_2 N \quad (2)$$

a_2 و b_2 در اینجا با a و b در معادله (۱) متفاوتند: خط دارای شیب کم‌تری است.

... ولی یک گروه یک نفره می تواند در جستجوی الهام بدون مانع باشد ^۱.

از آنجا که این معادلات فقط میانگین وابستگی کیفیت تحقیقات به اندازه گروه را نشان می دهند و همچنین میانگین تأثیرات متقابل بین کارگزاران را به حساب می آورند، صحبت از نظریه میدان میانگین، (با استقراض کلمه معادل از فیزیک آماری) امری عادی است. این نظریه، در کل بسیار خوب است. ولی نظریه‌ای قابل آزمایش می باشد.

برای آزمایش آن، داده های تجربی مورد نیاز هستند. خوشبختانه، کمیته ارزیابی تحقیقات (RAE ^۲) آنها را فراهم می کند. برای کسانی که نمی دانند باید بگویم RAE حدوداً هر پنج سال یکبار تشکیل می شود و یک ارزیابی کیفیت تحقیقات دانشگاهی انجام می دهد که دولت مورد استفاده قرار می دهد تا تصمیم بگیرد بودجه ها چگونه باید به دانشگاههای مختلف، مؤسسات و دپارتمانها اختصاص داده شوند. عجیب نیست که به طور بسیار جدی توسط مدیران دانشگاهها و نیز محققین مورد توجه قرار گیرد.

جدیدترین RAE، در سال ۲۰۰۸، کیفیت تحقیقات حاصل از گروههای گوناگون را در ۶۷ رشته آکادمیک در دانشگاهها و مؤسسات تحقیقی، مورد بررسی قرار داده است. تحقیق برای مشخص کردن تناسبهای مورد نیاز در هر یک از پنج سطح مورد بررسی دقیق قرار گرفت:

- 4*: تحقیقات پیشرو جهانی.
- 3*: تحقیقات عالی بین المللی.
- 2*: تحقیقاتی که به طور بین المللی شناخته شده است.
- 1*: تحقیقاتی که در یک سطح ملی شناخته شده است.
- تحقیقات طبقه بندی نشده.

سیاست متمرکز کردن منابع در گروههای بزرگتر هنوز تأیید نشده است.

حدود ارتباطات مربوط است و در جامعه شناسی، (اثر رینگلمان) نامیده می شود. رینگلمان، کار خود را در سال ۱۹۱۳ منتشر کرد، بنابراین، ایده او به صدمین سال تولدش نزدیک می شود. فقط حالا به صورت ریاضی در این زمینه آزمون شده است.

نوعاً برای مدل های فیزیک اجتماعی، نظریه جدید مبانی بسیار ساده‌ای دارد. می توان تصور کرد که توانایی یک گروه تحقیقاتی یا دپارتمان، مجموعه‌توانایی های افراد گروه باشد. اگر توانایی متوسط افراد یک گروه a باشد و گروه دارای N عضو باشد، توانایی گروه aN یعنی تابع خطی اندازه گروه خواهد بود. ولی این تصور ما، ساده لوحانه است. گروههای تحقیقاتی، سیستم های پیچیده‌ای هستند که در آنها تأثیرات متقابل بین افراد نقش های قاطعی بازی می کنند. بنابراین به مدل بهتری نیاز داریم که تأثیرات متقابل را در نظر گیرد. فرض کنیم یک تأثیر متقابل بین محققین، اثر اضافه‌ای ایجاد کند و توانایی متوسط آن اثر برای هر تأثیر متقابل b باشد. در یک گروه با N نفر، امکان $N(N-1)/2$ ارتباط دو طرفه وجود دارد. پس توانایی گروه $aN + bN(N-1)/2$ می شود. این فرمول دارای جمله مربعی است پس توانایی گروه در کل به صورت توان دوم تعداد افراد آن وابسته می شود. سپس اگر کیفیت را توانایی سرانه تعریف کنیم به یک رابطه خطی بین کمیت و

در گوریل‌ها، شامپانزه‌ها و انسان، حدی برای تعداد افرادی که می‌توانند با هم ارتباط برقرار کنند وجود دارد.

کیفیت می رسیم. به عنوان یک معادله، کیفیت میانگین (S) وقتی N (زیر) مقدار توده بحرانی باشد، می تواند به صورت زیر نوشته شود:

$$(S) = a_1 + b_1 N \quad (1)$$

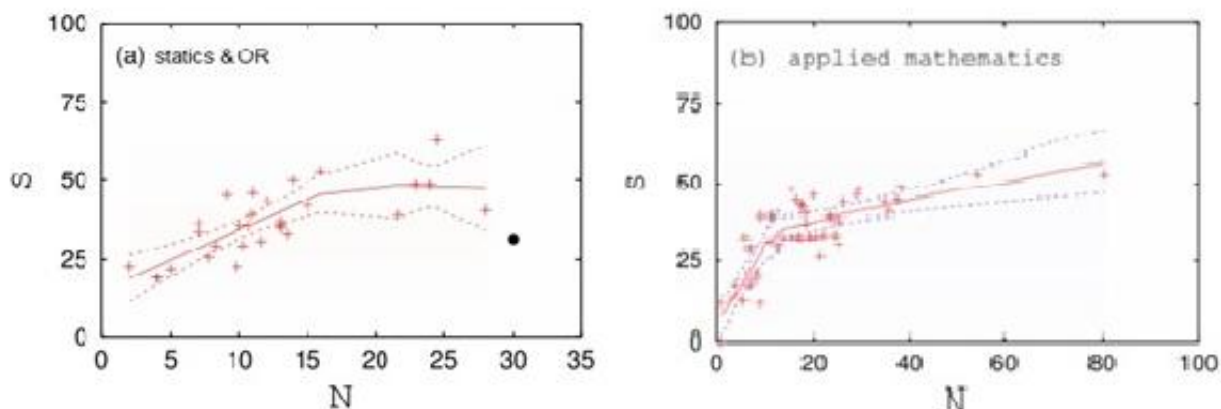
به هر حال، در یک رشته فرضی، شخص ممکن است انتظار داشته باشد که برای تعداد همکارانی که با آنها به طور معنی دار ارتباط برقرار می کند، حدی وجود داشته باشد. در گروههای اجتماعی، این حد به "عدد دانبر" معروف است. انبر این حد را در گوریل‌ها و شامپانزه‌ها و همچنین در انسانها یافت. بای گروه های تحقیقاتی (که البته نمی خواهند با دیگر پستانداران پایه اول دانبر اشتباه گرفته شوند)، این عدد توده بحرانی بالایی نامیده می شود. اندازه آن به رشته مربوطه برای مثال، شیمی، فیزیک، باستان شناسی و ریاضیات بستگی دارد. همه توده‌های بحرانی کران بالایی متفاوتی دارند. وقتی توده بحرانی از این اندازه تجاوز می کند به زیر گروههایی قطعه قطعه میب شود. جمله مربعی مربوط به تأثیرات متقابل بین افراد، به دلیل عدم حضور دانشمندان در تأثیر متقابل معنی دار در کل دپارتمان، دیگر وجود نخواهد داشت. در عوض یک جمله مربعی وابسته به تعداد تأثیرات متقابل بین زیرگروههای مختلف وجود دارد. به هر حال، این ضعیف تر از تأثیرات متقابل بین افراد است که با افزایش کران بالای توده بحرانی، کاهش می یابد. ورای

^۱istockphoto.com/peter Booth

^۲Research Assessment Exercise

به دلیل شباهتهای رشته ها با هم مفید می باشد. نمودارهای کیفیت تحقیقات، آنطور که RAE ارزیابی کرد، در مقابل تعداد افراد گروههای تحقیقی در شکل ۱ داده شده اند. در هر مورد، همبستگی های واضحی بین کیفیت و کمیت وجود دارد و هر یک از آنها به خوبی با نظریه ما سازگار است. برای هر رشته همانطور که پیش بینی شد، دو خط مستقیم با شیب های متفاوت می بینیم. نقطه ای که در آن تلاقی می کنند N_c ، یعنی کران بالای توده بحرانی است. کران پایین توده بحرانی، کیفیت تحقیق به سرعت همراه با اندازه گروه افزایش می یابد. بالای توده بحرانی، افزایش، بسیار کندتر است. میانگین اندازه گروه ۱۳ بود. مقایسه آن با واحد ریاضیات کاربردی، به دلیل شباهتهای رشته ها با هم مفید می باشد. نمودارهای کیفیت تحقیقات، آنطور که RAE ارزیابی کرد، در

براساس راه کار RAE، فرمولی برای مشخص کردن چگونگی توزیع بودجه در مؤسسات آموزش عالی برای سال های متوالی، مورد استفاده قرار می گیرد. فرمول اصلی که توسط شورای سرمایه گذاری آموزش عالی انگلستان استفاده شد، دارای ارزش تحقیقی 4^* و 3^* بود که به ترتیب ۷ و ۳ برابر بیش از تحقیق 2^* ارزش داشت و برای تحقیقات دارای کیفیت پایین تر بودجهای اختصاص ندادند. بنابراین پیش از ظاهر شدن مشکلات ارتباطی، یک گروه از (فرض کنیم) آمارگران چقدر باید بزرگ باشد؟ یکی از دوایر ارزیابی RAE در سال ۲۰۰۸، واحد آمار و تحقیق در عملیات بود، که ۳۰ مقاله دریافت کرد که تحقیقات در آن مقالات مشتمل بر ۳۸۹ نفر در گروههایی به اندازه $N = 2$ تا $N = 30$ نفر بود. میانگین اندازه گروه ۱۳ بود. مقایسه آن با واحد ریاضیات کاربردی،

شکل ۱= کیفیت به عنوان تابعی از کمیت برای گروههای تحقیقی در نمودار (a) آمار و تحقیق در عملیات و نمودار (b) ریاضیات کاربردی، با بهترین برازش برای رفتار مورد انتظار بحث شده در متن. (منحنی های نقطه چین، فاصله اطمینان 95% برای چنین برازشی را ارائه می دهند). نقطه توپر سیاه در نمودار (a) ارسال یک مقاله مشترک توسط دانشگاههای ادینبور و هریوات را نشان می دهد و یک داده پرت در N را گرفته می شود. ضریب های تعیین $R^2 = 0.60, 0.74$ هستند و داده ها آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای توزیع نرمال را تأیید می کنند. نقطه تغییر یا کران بالای توده بحرانی $N_c = 17 \pm 6$ برای آمار و تحقیق در عملیات و برای ریاضیات کاربردی $N_c = 17 \pm 6$ است.

دهیم ولی برازش های شرح داده شده در بالا دارای امتیاز طبقه بندی شدن در یک مدل میکروسکوپی مبتنی بر کارگزار هستند و اجازه یک تغییر علت و معلولی می دهند. در جدول ۱ لیست کوچک ارزیابی کران های بالایی توده های بحرانی چند رشته عملی آورده شده است. (هریسون و کنا و برچ را برای لیست های کامل تر و برازش به دیگر شکل های تابعی ملاحظه کنید). شاید هیچ ارزشی نداشته باشد که جدول تا یک جایی با مفاهیم از پیش تصور شده روش رفتار رشته های مختلف آکادمیک، سازگاری دارد. ریاضی دانان محض دارای کوچکترین "بهترین اندازه گروه" هستند و نوعاً به عنوان افرادی تنها و گاهی ضد اجتماع تصور می شوند. شاید موقعیت تحقیقات زبان های خارجی کمتر قابل انتظار باشد چون به نظر می آید در گروههای بسیار کوچک، بهترین کارکرد را دارد. بزرگترین "بهترین اندازه گروه" به علوم پزشکی تعلق دارد و پیچیدگی بیشتر تحقیقات پزشکی نیز آن را، قابل انتظار می کند. تعداد نویسندگان همکار مقالات پزشکی نیز نوعاً زیاد است که تأییدی بر نتیجه بدست آمده می باشد.

مقابل تعداد افراد گروههای تحقیقی در شکل ۱ داده شده اند. در هر مورد، همبستگی های واضحی بین کیفیت و کمیت وجود دارد و هر یک از آنها به خوبی با نظریه ما سازگار است. برای هر رشته همانطور که پیش بینی شد، دو خط مستقیم با شیب های متفاوت می بینیم. نقطه ای که در آن تلاقی می کنند، یعنی کران بالای توده بحرانی است. کران پایین توده بحرانی، کیفیت تحقیق به سرعت همراه با اندازه گروه افزایش می یابد. بالای توده بحرانی، افزایش، بسیار کندتر است.

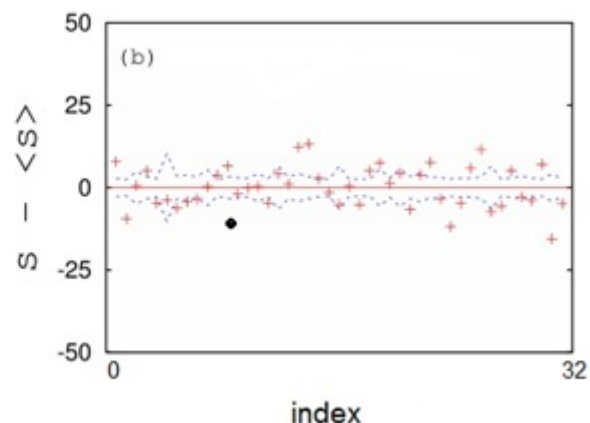
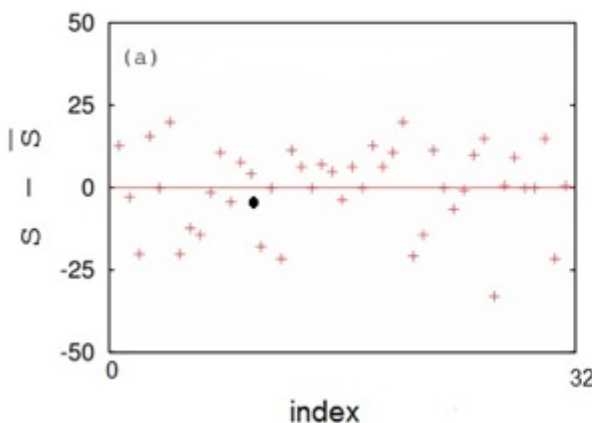
همانطور که می بینیم، کران بالایی توده بحرانی برای آمارگران ۱۷ است (به اضافه یا منهای ۶). که بهترین اندازه برای هر گروه تحقیقاتی آماری می باشد و برای ریاضیات کاربردی ۱۳ است (به اضافه یا منهای ۲). وقتی یک گروه تحقیقی به این اندازه رسید، اضافه کردن محققین بیشتر و بیشتر واقعاً کمکی نمی کند (آسیب هم نمی رساند). به عبارت دیگر، یک سیاست متمرکز منابع در گروههای کمتر و بزرگتر، غیانه است. البته ممکن است که داده ها را در دیگر فرمول های ریاضی برازش

جدول ۱= ارزیابی کران های بالایی توده بحرانی برای مجموعه ای از رشته های آکادمیک. وقتی بیش از N_c محقق در یک گروه وجود دارد، پیشرفت کیفیت سرانه شروع به کم شدن می کند.

N_c	رشته تحقیقی
≤ 4	ریاضیات محض
6 ± 1	زبانهای خارجی
9 ± 2	تاریخ هنر، اجرای هنر، ارتباطات و موسیقی
10 ± 3	علوم کشاورزی
11 ± 3	اقتصاد
13 ± 2	ریاضیات کاربردی
14 ± 3	معماری / نقشه کشی
14 ± 4	جامعه شناسی
17 ± 3	باستان شناسی
17 ± 6	آمار و تحقیق در عملیات
18 ± 5	پرستاری
19 ± 3	فلسفه / الهیات
21 ± 4	زیست شناسی
25 ± 5	تاریخ
25 ± 5	علوم سیاسی / روابط بین الملل
25 ± 5	فیزیک
25 ± 8	هنر و طراحی
29 ± 5	آموزش
30 ± 3	جغرافی / محیط
31 ± 4	حقوق
32 ± 3	انگلیسی (در انگلستان)
36 ± 13	شیمی
41 ± 8	علوم پزشکی
48 ± 8	تجارت / مدیریت

RAE و متعاقب آن "چارچوب تحقیقات عالی ۳" که در سال ۲۰۱۴ جایگزین آن می شود، برای کل جامعه تحقیقی آکادمیک انگلستان، از اهمیت بسزایی برخوردار است. در چارچوب تحقیقات عالی، آمار و تحقیق در به عنوان بخشی از واحد ارزیابی علوم ریاضیات محسوب می شوند. که همچنین شامل ریاضیات محض و کاربردی هم می باشد. بنابراین RAE در سال ۲۰۰۸ تنها فرصت انداه گیری توده بحرانی برای آمار و تحقیق در عملیات را به عنوان یک اصل واحد و جدا از دیگر شاخه های ریاضیات فراهم کرد.

پس از RAE، دانشگاهها و گروههای تحقیقی در رسانه ها براساس عملکردشان رتبه بندی می شوند. هر چند که رتبه بندی بدون در نظر گرفتن اندازه گروه انجام شده است. شکل (a) ۲ چنین رتبه بندی را نشان می دهد. گروههای تحقیقی مختلف بالا یا پایین یک میانگین بدون توجه به میزان بزرگی گروهشان مرتب شده اند. ولی همانطور که دیدیم، واضح است که چنین نمودارها (و رتبه بندیها) یی به طور یکسان مقایسه نمی شوند. آنها اندازه را در نظر نمی گیرند. این شاید، معقول تر و منصفانه تر باشد که عملکرد مورد انتظار مربوط به اندازه آنها را هم در نظر بگیریم. این موضوع در شکل (b) ۲ نشان داده شده است. داده ها به طور فشرده تر توزیع شده اند. تغییرات ایجاد شده در اثر اندازه های متفاوت گروه، کم شده است. توزیع فشرده تر شکل (b) ۲ (آنجا که دامنه ۱/۲۶ است و انحراف استاندارد ۷/۶ می باشد)، برتری مدل زمینه ای مبتنی بر اندازه را بر شکل (a) ۲ (با دامنه ۶/۴۳ و انحراف استاندارد ۷/۱۰) نشان می دهد.

شکل ۲= (a) اندازه گیری های کیفیت نرمال شده با میانگین کلی برای آمار و تحقیق در عملیات در RAE سال ۲۰۰۸. (b) همان داده های نرمال شده با میانگین (S)، که اندازه را هم در نظر گرفته اند. در اینجا، فاصله در طول محور xها متناظر با لیست الفبایی دانشگاههایی است که گروهها به آن تعلق دارند.

با در نظر گرفتن اینکه چگونه توانایی گروههای تحقیقی با افزودن محققین بیشتر یا جا به جایی محققین بین گروهها ممکن است پیشرفت کند، شخص می تواند نشان دهد که یک کران پایینی توده بحرانی هم وجود دارد که به مفهوم سنتی آستانه نزدیک است

Scientometrics, **86**, 527-540.

- Evidence (2010) *The Future of the UK University Research Base*. Report for University UK. Available at <http://www.Universitiesuk.ac.uk/Publications/Documents/UUK-FutureOfResearch-LiteratureReview.pdf>
- Ringelmann, M. (1913) Recherches sur les moteurs animés: Travail de l'homme. *Annales de l'Institut National Agronomique*, **2**, 2-39.
- Dunbar, R. I. M. (1992) Neocortex size as a constraint on group size in primates. *Journal of human Evolution*, **22**, 469-493.
- Kenna, R. Berche, B. (2011) Statistics of statisticians: Critical mass of statistics and operational research groups in the UK. Accepted for publication in *International Journal of Modern Physics*. (An earlier version is Available at <http://www.arxiv.org/abs/1102.4914>)

پروفسور رالف کنا، معاون مرکز تحقیقی ریاضیات کاربردی در دانشگاه کاونتری است. پروفسور برتراند برچ رئیس دپارتمان فیزیک در گروه فیزیک آماری سازمان جین لامور در دانشگاه نانسی است.

این مقاله برگردانی از مقاله زیر است:

- * Kennan, R. and Berche, B. (2012). Significance. Statistics of statisticians, Critical masses for research groups.

آموزش آمار

دکتر علی رجالی، گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان
a_rejali@cc.iut.ac.ir

همان‌طور که خوانندگان محترم می‌دانند، ۲۰۱۳ سال جهانی آمار اعلام شده است. با توجه به این‌که مهم‌ترین هدف اعلام این سال، عمومی‌سازی علم آمار و آگاه‌ساختن شهروندان به اهمیت این علم پایه‌ای است، برای رسیدن به این هدف، شاید بهترین راه، آموزش صحیح این علم کاربردی در سطوح مختلف تحصیلی باشد.

انجمن آمار ایران از ابتدای تشکیل به این مهم توجه خاص داشت. سخنرانی نگارنده این سطور در دومین کنفرانس آمار ایران در سال ۱۳۷۳ مؤید این مطلب است [۱]. با تلاش‌های فراوان درس آمار و مدل‌سازی برای تدریس به تمام دانش‌آموزان دبیرستان در ایران جزء برنامه‌های درسی قرار گرفت، ولی به دلیل عدم

هر چند که یک آستانه نیست. و ممکن است به صورت حداقل اندازه‌ای تفسیر شود که یک گروه یا دپارتمان باید بدست آورد تا در دراز مدت عملی باشد. کران پایینی توده بحرانی به طرز دلچسبی ساده شده است. نصف ارزش توده بحرانی بالایی را دارد. گروه‌هایی که اندازه‌شان کمتر از این باشد، آسیب پذیر هستند و باید برای اجتناب از انقراض گروه، کران پایینی توده بحرانی را به دست آورند. بنابراین آمار و تحقیق در عملیات باید به اندازه حداقل $N_c/2 \approx 9$ عضو داشته باشند و اگر بیش از $N_c \approx 17$ عضو داشته باشند، باید خوشحال باشند. ولی وری آن، خیلی اهمیت ندارد که گروه چند عضو داشته باشد. افراد بیشتر، وری عدد بحرانی فقط باعث افزایش کمیت تحقیق می‌شود، نه کیفیت آن.

بنابراین از این نوع آنالیز چه درس‌هایی می‌توان گرفت؟ بد نیست که مجدداً تکرار کنیم که هیچ آستانه‌ای برای اندازه گروه وجود ندارد که وری آن کیفیت تحقیق به طور معنی‌دار پیشرفت کند. برعکس، کران بالا برای یک توده بحرانی قابل اندازه‌گیری وجود دارد که وری آن، اثر رینگلمان وارد می‌شود.

ثانیاً، با تأکید بر اینکه یک مجموعه از محققین، حتماً بزرگتر از مجموع بخش‌های آن است، واضح می‌باشد که آسان‌سازی ارتباطات باید یک سیاست مدیریتی مهم را در مؤسسه علمی تشکیل دهد. برای مثال، در حالی که تجارب مدیریتی جدید مانند کارگران از راه دور یا "مات دسکینگ" ممکن است در صنایع خاصی به طور معقولانه استفاده شوند، می‌توانند یک تأثیر منفی بر محققین داشته باشند. در عوض، برای آنان قرار دادن میزهای کار افراد در نزدیکی هم برای آسان کردن تأثیر متقابل دو طرفه خود به خودی بین هر تعداد افراد که ممکن باشد، مهم است. محققین همیشه می‌دانسته‌اند که موضوع مهم، همین است. تجزیه و تحلیل توده بحرانی در راستای روش ارائه شده در اینجا، ممکن است به آنها کمک کند این پیغام را به مدیران دانشگاه‌ها و سیاست‌گذاران برسانند.

مختصراً، گروه بزرگتر، بهتر است ولی فقط تا یک جایی. به ما افراد مناسب بدهید و کمک کنید با هم ارتباط برقرار کنیم. ولی نیازی نیست که در این سیاست افراط کنیم.

مراجع:

- Harrison M. (2009) Does high quality research requier "critical mass"? In D. Pontikakis, D. kyriakou and R. van Baval (eds), *The Question of R D Specialisation: Perspectives and POLicy Implications*, pp. 53-54. Luxembourg: JRC scientific and Technical Reports for European Commission.
- kenna, R. and Berche, B. (2010) The extensive nature of group quality. *Europbysic Letters*, **90**, 8002.
- kenna, R. and Berche, B. (2010) The critical mass and the dependency of research quality on group size.

زیر نیز سهم شرکت کنندگان ایرانی مقیم و غیر مقیم ایران بوده که متأسفانه بیش از ۱۰ موردشان به دلیل عدم حضور صاحبان آنها ارائه نگردید.

سخنرانیهای شرکت کنندگان ایرانی:

- * A Single Array Search Designs for 2m Factorial Experiments for Even m, $4 \leq m \leq 28$
By: H. Talebi
- * Height-for-Age Reference Curves of Pre-School Children Living in the Northeast of Iran: A Quantile Regression Approach
By: M.T. Shakeri, A. Payande and H. Esmaily
- * A Bayesian Shared Parameter Model for Analyzing Skewed Responses with Non-ignorable Dropouts
By: M. Ganjali and T. Baghfalaki
- * On Two-stage LAO Multi hypotheses Testing for Many Distinct Families of Probability Distributions
By: F. Hormozinejad and E. Haroutunian
- * A variance shift model for detection of outliers in the linear measurement error model
By: B. Babadi, A. Rasekh, A.A. Rasekhi and K. Zare.
- * Many Hypotheses Testing With Possibility of Rejection of Decision for the Pair of Families of Probability Distributions
By: F. Hormozinejad
- * Mean Residual and Mean Past Lifetime of Multistate Consecutive k-out-of-n:F Systems
By: E. Karimia
- * Multiple Cases Deletion Diagnostics for Linear Measurement Error Models
By: K. Zare and Z. Khaksabz
- * Extension of General Location Models for Mixed Correlated Responses with Non-ignorable Missing Responses
By: E. Bahrami Samani, and M. Ganjali
- * Distribution of the Number of Observations Near the i-th Dependent Progressively Type-II Censored Order Statistic
By: M. Rezapour, M.H. Alamatsaz and N. Balakrishnan
- * On Kendall distribution functions for Multivariate Archimedean copulas
By: M. Rezapour, M. H. Alamatsaz and F. Pellerey
- * Distance-based partition of multivariate data
By: M. Tayefi, and Sh. Gore

گزارش گردهمایی های آمار

دکتر محمد حسین علامت ساز، گروه آمار دانشگاه اصفهان

alamatho@sci.ui.ac.ir

گزارشی از دوازدهمین کنفرانس آمار کشورهای اسلامی

۱۲مین کنفرانس کشورهای اسلامی امسال از ۲۹ آبان ماه الی ۲ دیماه (۱۹ الی ۲۲ سپتامبر) در دانشگاه قطر در شهردوحه بر گزار گردید. این کنفرانس که در آن آماردانان، پژوهشگران و کارشناسان آماری کشورهای اسلامی شرکت می کنند هر دو سال یکبار مشترکاً توسط انجمن آمار کشورهای اسلامی (Islamic Countries Society of Statistical Sciences) موسوم به ISOSS و یکی از کشورهای اسلامی بر گزار می گردد.

مراسم افتتاحیه به ترتیب از چپ به راست : خانم دکترالمیسناد (ریاست دانشگاه قطر)، خانم دکتر مصطفوی (ریاست دانشکده علوم)، دکتر علی هادی (رئیس ISOSS) و دکتر باکلیزی (دبیرکنفرانس)

در افتتاحیه کنفرانس، خانم دکترالمیسناد، ریاست دانشگاه قطر، آقای دکتر علی هادی، رئیس ISOSS، و نماینده رئیس مرکز آمار قطرضمن خوش آمد گویی به مدعوین و شرکت کنندگان در خصوص نقش و اهمیت آمار در تحقیقات همه علوم و برنامه ریزی های خرد وکلان سخنرانی کرده و از افراد شاخص ISOSS و برگزار کنندگان تقدیر به عمل آوردند.

امسال در کنفرانس قطر ۲۳۶ مقاله برای ارائه پذیرش شده بود ولی تعداد زیادی از صاحبان مقالات، بویژه شرکت کنندگان ایرانی، نتوانسته بودند در همایش حضور یابند. از جمله غائبین کنفرانس، می توان از کارشناسان مرکز آمار ایران، بانک مرکزی و ... نام برد که بر خلاف معمول امسال هیچ شرکت کننده ای نداشتند. نهایتاً علاوه بر ۸ مورد سخنرانی عمومی و مدعو، قریب ۱۰۰ مقاله در سه بخش موازی در طول کنفرانس ارائه گردید. در میان چکیده مقالات اعلام شده کنفرانس تعداد ۲۸ مقاله به شرح

- * Identification of patients at high risk of metastatic breast cancer: a data mining approach
By: S. M. Hosseini
 - * Estimating the age of natural menopause in North-East Iranian Women and factors associated with it using cox regression model
By: R. Alimi, H. Esmaily and H. Azizi
 - * Influence Diagnostics in Linear Regression Under Heteroscedasticity: A Different Approach
By: A. Rasekh and H. Emami
 - * Risk Factors Associated with Type 2 Diabetes in Women who live in Mashhad, Iran
By: H. Esmaily, Gh. Mobarhan. And M. Abdollahi.
 - * The use of multivariate and Bayesian model-based clustering in study of plant population, s genetic structure and phylogeny
By: M. Sheidai, S. Zanganeh, R. Haji-Ramezanali, M. Nouroozi, Z. Noormohammadi and S. Ghsemzadeh-Baraki
 - * Use of Robust Normal/Independent distribution for Identifying differentially expressed genes by A Bayesian Approach
By: M. Teimouri, R. Aghdam and M. Ganjali
 - * Reference Curves Based on Non-parametric Quantile Regression
By: A. Payande, H. Tabesh, H. Doosti, V. Fakoor and M. Safarian
 - * Mapping of Stomach Cancer incidence rate in Iran from 2003 to 2007 using Area-to-Area Poisson Kriging
By: N. Asmarian, A. Kavousi, M. Salehi and B. Mahaki
 - * Estimation of parameter in seemingly unrelated regression with an application in medical sciences
By: N. Javanrouh, H. Esmaily and H. Doosti
 - * Longitudinal discriminant analysis based on Covariance pattern model with application to predicting preterm delivery from the hemoglobin data
By: M. Nasiri, S. Faghihzade, H. Alavi Majd, N. Kariman and N. Safavi
 - * Locally Stationary Wavelet and Singular Spectrum Analysis Methodology and Comparison
By: M. Yarmohammadi and M. Maruzi
 - * Applying empirical and full Bayesian models in comparing relative risk of suicide among cities of Ilam
By: B. Mahaki, Y. Mehrabi, A. Kavousi and Y. Mohammadian
 - * Estimation the prevalence of blood pressure with age and sex adjusted in the population 35-64 years of Mashhad and its determinants by using logistic regression
By: E. Shaarbaef Eidgahi and H. Esmaily
 - * Survival modeling and detect of Prognostic Factors in the Survival Rate of Colon Cancer Patients
By: N. Fekri, H. Esmaily, R. Parsaei, A. Amini and S. Shahid Sales
- ضمناً ریاست جلسه دو بخش کنفرانس نیز بر عهده ایرانیان آقایان دکتر احسان صوفی (ایرانی مقیم آمریکا) و دکتر محمد حسین علامت ساز قرار داده شده بود. شرکت کنندگان مسلمان حاضر کلاً از ۳۲ کشور مختلف جهان از جمله: ایران، پاکستان، مصر، قطر، اتجزایر، مالزی، بنگلادش، عمان، عمارات، اردن، عربستان سعودی، افغانستان، آمریکا، انگلستان، استرالیا، کانادا و هنوستان بودند. بخش های علمی همایش شامل: آمار، احتمال، آموزش آمار، آمار رسمی، نمونه گیری، آمار حیاتی، اقتصاد و تجارت، مخابرات، محیط زیست، تکنولوژی اطلاعات و ... بود.
- سخنرانی های عمومی به شرح زیر بودند:**
- * *ISOSS: History, Challenges and Future Developments* by Munir Ahmad, Pakistan.
 - * *Linear Model Inference with Non-sample Prior Information* by Shahjahan Khan, Australia.
 - * *Has Survey Sampling Undergone A Scientific Revolution?* by Muhammad Hanif, Pakistan.
 - * *Big Data: Technology and Analysis* by Edward Wegman, USA.
 - * *Environmental Control and Economic Development* by Abdel H. El-Shaarawi, Egypt.
 - * *Statistical Ideas that are Rarely Mentioned in Classrooms* by Mohammad Fraiwan Al-Saleh, Jordan.
 - * *Robustify Financial Time Series Forecasting with Bagging* by Aman Ullah, USA.
 - * *When Association Indices Fail and Information Indices Succeed* by Ehsan S. Soofi, USA (Iran).
- علاوه بر این، موقعیت را مغتنم شمرده و در حاشیه کنفرانس نشست مشترکی بین هیات مدیره ISOSS و انجمن آمار ایران برگزار گردید که در آن ضمن تحکیم وحدت و تبادل علمی متقابل، موضوع امکان برگزاری این کنفرانس در ایران مورد بحث

کتاب‌های مفید و ممتاز در زمینه آمار و احتمال، (۲) ارسال بررسی و نقد کتاب‌های آمار و احتمال، به غنای این بخش/ستون بیفزایند. بدیهی است، مطالب ارسالی با ذکر نام و مشخصات افراد درج خواهد شد. علاقمندان، این موارد را به نشانی الکترونیکی Taheri@cc.iut.ac.ir ارسال نمایند.

در این شماره، یک کتاب در زمینه احتمال معرفی می‌کنیم. این کتاب، هم از نظر محتوا و هم از نظر ساختار و هم از نظر نگارش، نسبت به بیشتر کتاب‌های رایج در زمینه احتمال، ممتاز و متمایز است.^۱ عنوان کتاب Elementary Probability و نویسنده آن David Stirzaker می‌باشد. مشخصات کامل کتاب این است: Stirzaker, D. (2003), Elementary Probability, 2nd Ed., Cambridge University Press.

کتاب در نه فصل تنظیم شده است. یک فصل (فصل صفر) نیز با عنوان مقدمه تنظیم شده است که شامل انگیزه‌های بحث، برخی مطالب تاریخی و مقدمات جبر مجموعه‌ها است. در فصل‌های نخست تا نهم بدین مطالب پرداخته شده است: اصول موضوعه احتمال و مباحث مربوطه، احتمال شرطی و استقلال، فنون شمارش، متغیرهای تصادفی گسسته و توزیع‌های احتمال گسسته، توزیع‌های توام (حالت گسسته)، توابع مولد و کاربرد آنها، متغیرهای تصادفی پیوسته و توزیع‌های پیوسته، توزیع‌های توام (حالت پیوسته)، زنجیرهای مارکف.

مطالب هر فصل، به نحوی بدیع تدوین شده است. بدین ترتیب که نخست مفاهیم و تعاریف اصلی بیان می‌شوند و پس از هر تعریف (یا قضیه یا رابطه) مثال‌های متنوع نظری و کاربردی ارائه می‌گردند. طی این مثال‌ها برخی مطالب و نتایج دیگر نیز یادآوری می‌شود. در این بین، برخی نکات و موضوعاتی که در کتاب‌های مشابه دیده نمی‌شود، مورد توجه قرار می‌گیرد. نکته آموزشی در مورد متن کتاب این است که مطالب به گونه‌ای ارائه می‌شوند که خواننده (فراگیرنده) درگیر یک فرایند یادگیری می‌شود و بسیاری از نکات مفهومی و روشی (تکنیکی) در حین این فرایند آموزش داده می‌شود.

ویژگی مهم دیگر کتاب این است که هر فصل شامل یک بخش گسترده (با عنوان مثال‌ها و تمرینات) است. در هر بخش مربوط به هر فصل حدود بیست موضوع در قالب چندین سوال مطرح می‌شود. پس از طرح هر سوال، به سوال پاسخ داده می‌شود و همراه با آن بسیاری از مطالب و نکات درسی بیان می‌شوند. پس از آن نیز چند تمرین مطرح می‌شود که فراگیرنده خود آنها را حل کند. این تمرینات نیز حاوی نکات و موضوعات مختلف و متنوع است. در واقع هر مثال و حل آن و تمرینات مربوط به آن، خود می‌تواند یک بخش مستقل از یک متن درسی تلقی شود. (اینها همه غیر از بخش مسائل است که در پایان هر فصل وجود دارد (حدود ۴۰ تا ۵۰ مساله برای هر فصل)). برای نمونه یکی از مثال‌های بخش "مثال‌ها و تمرینات" فصل ۴، به موضوع توزیع

و تبادل نظر قرار گرفت. در این نشست آقایان دکتر منیر احمد(بنیانگذار ISOSS)، دکتر شاه جهان خان (ریاست قبلی ISOSS)، دکتر علی هادی (ریاست کنونی ISOSS) و تعدادی از فعالان ISOSS و آقایان دکتر محمد حسین علامت ساز(نایب رئیس انجمن آمار ایران)، دکتر هوشنگ طالبی و دکتر احسان صوفی حضور داشتند.

ازچپ به راست: دکتر علامت ساز، دکترالشرای، دکتر ویگمن، دکتر حنیف، دکتر بالکیزی، دکتر منیر احمد، دکتر هادی، دکتر شاه جهان خان، دکتر طالبی و دکتر صوفی

معرفی، بررسی و نقد کتاب

دکتر سید محمود طاهری دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه صنعتی اصفهان، و دانشکده فنی، دانشگاه تهران
Taheri@cc.iut.ac.ir

هم‌زمان با آغاز به کار هیات تحریریه جدید خبرنامه انجمن آمار ایران، از اینجانب خواسته شد تا با راه‌اندازی ستون "معرفی، بررسی و نقد کتاب"، در هر شماره از خبرنامه یک کتاب در زمینه آمار و احتمال، که از لحاظ آموزشی و/یا پژوهشی ویژگی‌های برجسته دارد معرفی (و احیانا، به کوتاهی، نقد) شود. البته پیش از این نیز هر از گاه در این خبرنامه کتاب‌های آماری جدیدالانتشار معرفی می‌شده است، ولی هدف و رسالت این بخش/ستون جدید، اطلاع‌رسانی در مورد کتاب‌های چاپ‌شده نیست. بلکه، همان‌طور که اشارتی رفت، هدف از این بخش، نخست معرفی کتاب‌های برجسته و متمایز در زمینه آمار و احتمال (در جهت اهداف آموزشی/پژوهشی) و دوم بررسی و نقد کوتاه آنها می‌باشد.

در این زمینه، از همه اساتید و پژوهش‌گران و اهل نظر و اهل قلم درخواست می‌شود تا در دو زمینه: (۱) ارسال مشخصات

^۱ از همکار گرامی آقای دکتر افشین پرورده، که این کتاب را به اینجانب معرفی و توصیه نمودند، تشکر می‌نمایم.

اخبار دانشگاه ها و مراکز آماری

زیر نظر آقای دکتر محمد حسین علامت ساز، گروه آمار دانشگاه اصفهان

alamatho@sci.ui.ac.ir

• دانشگاه اصفهان

با تشکر از آقای دکتر نصراله ایران پناه، نماینده انجمن

(۱) پژوهشگران برگزیده :

* آقای دکتر هوشنگ طالبی به عنوان پژوهشگر و فناوری برتر استان انتخاب شده و در مراسم هفته پژوهش سال ۹۱ دانشگاه از ایشان تقدیر به عمل آمد.

* آقای دکتر محمدحسین علامت ساز به عنوان پژوهشگر برگزیده گروه آمار انتخاب شده و در مراسم هفته پژوهش سال ۹۱ دانشگاه از ایشان تقدیر به عمل آمد.

(۲) **بازنشستگی:** آقای احمد نوراله عضو هیات علمی گروه به افتخار بازنشستگی نایل آمد.

(۳) **شرکت در همایش های بین المللی:** آقایان دکتر محمدحسین علامت ساز و دکتر هوشنگ طالبی در دوازدهمین کنفرانس آمار کشورهای اسلامی در دانشگاه قطر در شهر دوحه شرکت و سخنرانی کردند.

(۴) **سمینارهای هفتگی گروه:** سخنرانی های زیر در بعدازظهر روزهای دوشنبه در گروه برگزار گردید:

* آشنایی با نرم افزار آماری R توسط آقای یاسر مهرعلی
* آشنایی مقدماتی با نرم افزار زیپرشین توسط خانم ندا محمدی

* زیپرشین پیشرفته توسط آقای مهدی قاسمی سیانی
* طرح نمونه گیری معکوس توسط آقای دکتر محمد محمدی.

(۵) **سخنرانان مدعو:** به دعوت پژوهشگاه ریاضی دانشگاه اصفهان (IPM-شعبه اصفهان) دو سخنرانی زیر ارائه گردید:

1) Information Measure of Dependence: Some Virtues and a Caveat

توسط آقای دکتر احسان صوفی استاد دانشگاه ویسکانسین آمریکا

2) Gene Network; a Bayesian Multivariate Analysis

توسط آقای دکتر حمید پزشک استاد گروه آمار دانشگاه تهران و عضو گروه تحقیقاتی بیوانفورماتیک پژوهشگاه دانشهای بنیادی.

(۶) **برگزاری هفته پژوهش سال ۹۱ در گروه:** هفته پژوهش سال ۹۱ گروه با همکاری انجمن علمی دانشجویی گروه و

پواسن، در قالب مسأله حمله سگ ها به پستی ها، می پردازد. در این مثال نخست موضوع تقریب توزیع دوجمله ای به توزیع پواسن مطرح و اثبات می شود. سپس، بر پایه گزارشات مربوط به حملات سگ ها در یک دوره زمانی در یک منطقه خاص، ضمن تشریح یک مسأله عملی و واقعی، احتمال برخی پیشامدها (از راه مستقیم و از روش تقریبی) محاسبه و مقایسه می شود. بعد از آن، مطالب و تمرینات متنوعی مطرح می شود مانند: امید ریاضی توزیع پواسن، مقادیری برای پارامتر توزیع که احتمال وقوع یک حالت خاص بیشینه می شود، توزیع پواسن قطع شده، تابع مولد گشتاور متغیر تصادفی پواسن، احتمال رخ دادن تعداد زوج پیشامد.

ویژگی دیگر کتاب، این است که در پایان هر فصل یک بخش با عنوان "مرور فصل و فهرست واژه های کلیدی فصل" تنظیم شده است که از جنبه آموزشی/یادگیری مطالب فصل حائز اهمیت است.

ضعف کتاب این است که مراجع و منابع هر موضوع/بحث مشخص نشده است و لذا خواننده علاقمند به پیگیری مباحث/اثبات ها/ ادعاها/ موضوعات، به منبع/ مرجع مناسب رهنمون نمی شود.

این کتاب می تواند یک مرجع یا یک متن مناسب برای نخستین درس در احتمال باشد. به ویژه این کتاب می تواند متن اصلی درس احتمال برای رشته های ریاضی و آمار و یک مرجع / منبع مناسب برای درس احتمال دیگر رشته ها قرار گیرد.

گفتنی است که استیرزاکر یک کتاب دیگر نیز (به طور مشترک) در زمینه احتمال و فرایندهای تصادفی، با مشخصات زیر نگاشته است:

Grimmett, G.R., Stirzaker, D.R. (2001), Probability and Random Processes, Third Ed., Cambridge University Press (First Ed., 1982)

این کتاب ویژگی ها و ممیزات کتابی را که در بالا تشریح نمودیم ندارد. افزون بر این که ساختار و مطالب در سبک و سیاق سه دهه قبل تنظیم شده است و گذشته از اینها بیش از نیمی از کتاب در موضوع فرایندهای تصادفی است و در مجموع به عنوان یک متن یا مرجع برای درس احتمال (به ویژه برای رشته های ریاضی و آمار) چندان مناسب به نظر نمی رسد.

زمین باخویشد روشن می گردد، حقایق باآمار

آسیه رشیدی نژاد، کارشناس ارشد آمار

برنده جایزه اول بخش شعار مسابقه روز جهانی آمار

زیر را برگزار نموده است.

* برآورد پارامتر جامعه یکنواخت گزینش شده تحت تابع زیان آتروپی توسط دکتر نادر نعمت الهی استاد دانشگاه علامه طباطبایی

* بحثی در باب امتیاز ریشه بندی و معنی داری آماری آن توسط دکتر افشین فیاض استاد دانشگاه مازندران

* نکاتی نو در مورد رگرسیون توسط دکتر مرتضی امینی استاد دانشگاه تهران

* مباحثی در آزمون های فیشر، نیمن و پیرسون توسط دکتر مجتبی خزایی استاد دانشگاه شهید بهشتی

• دانشگاه شیراز

با تشکر از خانم دکتر زمانی، نماینده انجمن

دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد آمار: دانشجویان زیر اخیراً از پایان نامه خود دفاع کرده و فارغ التحصیل شدند:

* خانم مرزده دخت طالب

عنوان پایان نامه: انتخاب تابع مفصل دو بعدی به روش بیز استاد راهنما: دکتر محمود خراتی کوپائی

تاریخ دفاع: ۵/۱۰/۱۳۹۱

* خانم الهه مهاجر ارومیه

عنوان پایان نامه: برآورد پارامترهای یک جمعیت متناهی با استفاده از توزیع پسین پولیا

استاد راهنما: دکتر امین قلمفرسا مستوفی

تاریخ دفاع: ۱۹/۱۰/۱۳۹۱

* خانم بهناز گنجعلی خانی حاکمی

عنوان پایان نامه: کاربرد مدل های فضایی در فرآیند فیلتر کردن تصویر

استاد راهنما: دکتر زهره شیشه بر

تاریخ دفاع: ۲۶/۱۰/۱۳۹۱

* خانم نگار ده بزرگی

عنوان پایان نامه: استنباط بیزی در توزیع های گامای چند متغیره و گامای چند متغیره تعمیم یافته

استاد راهنما: دکتر علیرضا نعمت الهی

تاریخ دفاع: ۲۱/۱۲/۱۳۹۱

• دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

با تشکر از آقای دکتر مهدی تذهیبی، نماینده انجمن

دانشجویان کارشناسی ارشد دوره های مختلف دو رشته آمار زیستی و اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بشرح زیر در مرحله اول آزمون دکتری پذیرفته شده اند.

دانشجویان آمار زیستی:

(۱) راضیه حسن نژاد

با شرکت مدعوین، اعضای هیات علمی و دانشجویان در سالن آمفی تاتر گروه برگزار گردید. در این مراسم آقای دکتر کرباسیان عضو هیات علمی گروه مهندسی صنایع دانشگاه صنعتی مالک اشتر اصفهان تحت عنوان: "کاربرد قابلیت اطمینان در مهندسی سیستم ها"، آقای دکتر محمد حسین علامت ساز تحت عنوان:

"Distribution of number of observations near the i-th dependent PCOS-II"

و آقای دکتر هوشنگ طالبی تحت عنوان:

"A new series of single array search designs for 2^m factorial experiments with even m"

سخنرانی کردند. در این مراسم همچنین از آقایان احمد نوراله استاد محترم بازنشسته گروه، دکتر هوشنگ طالبی پژوهشگر و فناوری برتر استان و آقای دکتر محمد حسین علامت ساز پژوهشگر برگزیده گروه و دانش آموختگان دارای پایان نامه برتر کارشناسی ارشد و رساله برتر دکتری گروه تقدیر به عمل آمد. در حاشیه مراسم نمایشگاهی نیز از فعالیت های علمی ۳ سال اخیر اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی شامل مقالات، کتب منتشر شده و طرح های پژوهشی برگزار گردید.

• دانشگاه بین المللی امام خمینی

با تشکر از آقای دکتر اسماعیل امیری، نماینده انجمن

برای اطلاع همگان از تعیین سال ۲۰۱۳ به عنوان سال جهانی آمار پلا کارد ها و نوشته هایی که بر روی آنها آرم سال جهانی آمار منقوش شده بود در سر در و محوطه ورودی دانشگاه نصب گردید.

با همت انجمن علمی دانشجویان گروه آمار، به منظور گرامیداشت سال جهانی آمار مراسمی در تاریخ ۹۱/۱۴/۱۲ با حضور اعضای هیات علمی و دانشجویان در محل آمفی تاتر دانشکده علوم پایه برگزار گردید. در این مراسم که معاونت پژوهشی دانشکده جناب آقای دکتر افشین فلاح و مدیر گروه آمار آقای دکتر رامین کاظمی نیز حضور داشتند، آقای دکتر اسماعیل امیری عضو هیات علمی گروه آمار یک سخنرانی با عنوان "حوزه های کاربرد علم آمار" ارائه نمودند. در پایان این مراسم از اعضای انجمن علمی دانشجویان گروه آمار قدردانی به عمل آمد.

• دانشگاه تربیت مدرس

با تشکر از آقای دکتر موسی گل عزیز، نماینده انجمن

گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس در راستای گسترش تحقیقات آماری و توسعه ارتباط بین اساتید، محققان و دانشجویان رشته آمار در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۱-۹۲ سمینارهای تخصصی

دانشگاه مک گیل کانادا، تیرماه ۱۳۹۱

(۴) شرکت در سمینارهای بین المللی:

* آقای دکتر مسعود صالحی از اعضای هیات علمی گروه
آمار و ریاضی مقاله ای را با عنوان
Multilevel Linear Mixed Model for the analysis
of Longitudinal Studies

در

International Conference of Trends Perspectives
in Linear Statistics Inference, Bedlewo, Poland,
July 2012.

ارایه دادند.

* آقای نوید یارعلی دانشجوی کارشناسی ارشد آمار
حیاتی گروه مقاله ای را با عنوان
Identifying Cancer Patterns among Iranian Pop-
ulation Using Cluster Analysis

در

14th National Biostatistics Congress With In-
ternational Participation, Kayseri, Turkey, Sept.
2012.

ارایه دادند.

* خانم نسیم وهابی دانشجوی کارشناسی ارشد آمار
حیاتی گروه مقاله ای را با عنوان
Multilevel Rasch Model and Item Response The-
ory

در

International Conference of Trends Perspectives
in Linear Statistics Inference, Bedlewo, Poland,
July 2012.

ارایه دادند.

(۵) کارگاه های آموزشی:

* آقایان دکتر محمود رضا گوهری و دکتر مسعود صالحی
کارگاهی را با عنوان: تحلیل داده ها با استفاده از
نرم افزار SPSS را در دیماه ۱۳۹۱ برای کارشناسان
بیمارستان های دانشگاه ارایه داده اند.

* نخستین کارگاه: نقشه بندی بیماری ها و تحلیل داده های
مکانی با استفاده از نرم افزار ArcGIS برای اعضای
هیات علمی و دانشجویان گروه در بهمن ماه ۱۳۹۱
توسط آقای علی رافعی از فارغ التحصیلان گروه برگزار
گردید.

* کارگاه: آشنایی با مدل مارکوف پنهان و کاربرد آن در
مراقبت اپیدمیولوژیک بیماری ها در حاشیه یازدهمین
کنفرانس آمار ایران توسط خانم دکتر جمشیدی اورک
از اعضای گروه و آقای علی رافعی از دانشجویان ارشد
گروه برگزار گردید (شهریور ۱۳۹۱).

(۲) سودابه حامدی

(۳) زهرا حیدری

(۴) ریحانه السادات حسینی

(۵) مهسا رفیعی الحسینی

(۶) جمشید جمالی

(۷) سعید حسینی تشنیزی

دانشجویان اپیدمیولوژی:

(۱) مطهره تبر اصفهانی

(۲) سید سحر حسینی

(۳) مجتبی کیخا

(۴) مصطفی واحدیان

(۵) فرهاد مرادپور

(۶) محسن دهقانی

• دانشگاه علوم پزشکی ایران

با تشکر از آقای دکتر دکتر رودباری، نماینده انجمن

(۱) ارتقاء مرتبه: آقای دکتر محمود رضا گوهری از اعضای
هیات علمی گروه آمار و ریاضی در شهریور ۱۳۹۱ به درجه
دانشیاری ارتقاء یافتند.

(۲) فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد:

* خانم مرضیه محمد علی نوروزی، عنوان پایان نامه
: کاربرد مدل چند سطحی در تعیین عوامل موثر بر
طول مدت اقامت بیماران آپاندکتومی در بیمارستان
های تامین اجتماعی، به راهنمایی آقای دکتر محمود
رضا گوهری، بهمن ۱۳۹۱.

* خانم نسیم وهابی، عنوان پایان نامه: کاربرد رگرسیون
نهفته طولی با مدل راش در تعیین کیفیت زندگی
جانبازان نابینا، به راهنمایی آقای دکتر محمود رضا
گوهری، مهر ۱۳۹۱.

* آقای علی رافعی عنوان پایان نامه: ارایه یک آستانه
هشدار برای تشخیص وضعیت های غیرعادی بیماری
سل بر اساس مدل مارکوف پنهان، به راهنمایی خانم
دکتر روح انگیز جمشیدی اورک، شهریور ۱۳۹۱.

(۳) سمینارهای گروه: سمینار های زیر در گروه برگزار شد

* استنباط آماری در ژنتیک توسط خانم دکتر خداکریم
از اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید
بهشتی، ارائه بخش اول آذر ماه ۹۱ و بخش دوم ۱
۷/۱۲/۹۱.

* A new Regularization Technique for Fix and
Random Effect Selection in Finite Mixture of
Linear Mixed Effect Models

توسط آقای دکتر عباس خلیلی عضو هیات علمی گروه آمار

• دانشگاه ملایر

با تشکر از انجمن علمی دانشجویی آمار

آزمون دکترای آمار دانشگاه صنعتی اصفهان (که مشترکا با دانشگاه اصفهان برگزار شد) رتبه نخست را کسب نمود و از مهرماه ۱۳۸۶ در دانشگاه صنعتی اصفهان دوره دکترای خود را با راهنمایی جناب آقای دکتر سید محمود طاهری در زمینه **آمار و احتمال در محیط فازی** آغاز نمود. ایشان در آبان ۱۳۹۱ با کسب درجه عالی موفق به دفاع از رساله دکترای خود با عنوان

روش‌های آماری بر اساس اطلاعات نادقیق

شد. هیات داوری رساله فوق عبارت بودند از: دکتر ناصر رضا ارقامی (استاد مشاور رساله از دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر ماشاله ماشینچی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر حمزه ترابی (دانشگاه یزد) و دکتر فرید شیخ‌الاسلام (دانشگاه صنعتی اصفهان). از رساله ایشان مقالات پژوهشی به شرح زیر چاپ یا پذیرش شده است:

- 1) Chachi, J., and Taheri, S.M., Fuzzy confidence intervals for mean of Gaussian fuzzy random variables, *Expert Systems with Applications*, Vol. 38, pp. 5240-5244, 2011.
- 2) Chachi, J., Taheri, S.M., and Viertl, R., Testing statistical hypotheses based on fuzzy confidence intervals, *Austrian Journal of Statistics*, Vol. 41, No. 4, pp. 267-286, 2012.
- 3) Chachi, J., Taheri, S.M., A unified approach to similarity measures between intuitionistic fuzzy sets, *International Journal of Intelligent Systems*, In press.

آقای دکتر جلال چاچی دارای چهار مقاله مستخرج از رساله در کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی (به صورت ارائه شفاهی) به شرح زیر بوده‌اند:

- 1) Chachi, J., and Taheri, S.M., Two general classes of similarity measures on intuitionistic fuzzy sets, In: *Proc. of the 11th International Conference on Intelligent Technologies*, Bangkok, Thailand, December 14-16, pp. 88-92, 2010.
- 2) Chachi, J., and Taheri, S.M., Fuzzy statistical tests based on fuzzy confidence intervals, In: *Proc. of the World Congress of International Fuzzy Systems Association*, Surabaya-Bali, Indonesia, ISBN: 978-602-99359-0-5, 21-25 June, 2011.
- 3) Chachi, J., and Taheri, S.M., A least-absolutes approach to multiple fuzzy regression, In: *Proc. of the 58th ISI Congress*, Dublin, Ireland, paper CPS077-01, 21-26 August, 2011.
- 4) Chachi, J., Taheri, S.M., and Rezaei-Pazhand, H., An interval-based approach to fuzzy regression for

بزرگداشت روز آمار در دانشگاه ملایر روز سوم آبان ماه توسط انجمن علمی آمار برگزار گردید. در این مراسم، برنامه‌های متنوعی از قبیل پخش کلیپ، دکلمه، موسیقی، نمایش بود. آقای مهندس افشین آشفته به عنوان سخنران مدعو در این همایش حضور داشتند و سخنرانی خود را تحت عنوان "سواد آماری و ترفندهای آن" ایراد کردند که مورد توجه اعضای هیات علمی و دانشجویان قرار گرفت. در پایان نیز از دانشجویان برگزار کننده همایش تقدیر به عمل آمد.

• دانشگاه یزد

با تشکر از آقای دکتر علی دولتی، نماینده انجمن

- ۱) آقایان دکتر علی اکبر جعفری و دکتر رسول روزگار از بورسیه‌های دانشگاه یزد، به عنوان عضو هیات علمی جدید همکاری خود را با گروه آمار شروع نمودند.
- ۲) آقای دکتر علی دولتی از بهمن ماه ۹۱ به مدت دو سال به سمت مدیر گروه آمار منصوب شدند.

دانش آموختگان دوره دکتری

• دانشگاه صنعتی اصفهان

دکتر جلال چاچی

آقای **جلال چاچی** در سال ۱۳۶۰ در شهر مشهد متولد شد و مقاطع تحصیلی قبل از دانشگاه را در این شهر سپری کرد. وی در مهر ۱۳۷۹ در دانشگاه بیرجند و در رشته آمار شروع به تحصیل کرد و موفق به اخذ درجه کارشناسی در تابستان ۱۳۸۳ گردید. آقای چاچی در همان سال در آزمون کارشناسی ارشد شرکت کرد و با کسب رتبه برتر (در گرایش آمار محض رتبه اول، و در گرایش‌های آمار کاربردی و آمار بیمه رتبه دوم و در مجموع رتبه اول آزمون کارشناسی ارشد آمار سال ۱۳۸۳)؛ در مهر ۱۳۸۳ در دانشگاه فردوسی مشهد شروع به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد آمار ریاضی نمود. ایشان این دوره را در بهار ۱۳۸۶ با دفاع از رساله خود با عنوان **"خواص حدی برآوردهای ناپارامتری غیرشرطی تابع بقا"** تحت راهنمایی جناب آقای دکتر حسنعلی آذرنوش به اتمام رساند. آقای چاچی در اردیبهشت همان سال در

سال ۱۳۸۶ از پایان نامه خود تحت عنوان "مدل بندی سری های زمانی خودبازگشتی متناوب آمیخته" تحت راهنمایی آقای دکتر علیرضا نعمت الهی دفاع نمود و با کسب رتبه اول فارغ التحصیل گردید. سرانجام پس از کسب رتبه سوم در آزمون دکتری دانشگاه شهید بهشتی و کسب رتبه دوم در دانشگاه شیراز و دانشگاه شهید چمران اهواز، از مهرماه سال ۱۳۸۶ تحصیلات خود را در این دوره در دانشگاه شیراز آغاز نمود. در این دوره با راهنمایی آقای دکتر احمد رضا سلطانی موضوع رساله خود را تحت عنوان "بررسی و مطالعه میانگین های وزنی تصادفی از بردارهای تصادفی" انتخاب نموده و پس از استخراج چهار مقاله، در دی ماه ۱۳۹۱ با موفقیت و کسب درجه عالی این دوره را به پایان رسانید. وی هم اکنون عضو هیات علمی دانشگاه یزد می باشند. مقالات چاپ یا پذیرش شده از این پایان نامه عبارتند از:

- * Soltani, A. R., Roozegar, R., (2012). On distribution of randomly ordered uniform incremental weighted averages: Divided difference approach. *Statist. Probab. Lett.* **82 (5)**, 1012-1020.
- * Soltani, A. R., Roozegar, R., 2012. A concise formula for univariate divided differences with multiple knots. *Accepted (to appear)*.
- * Soltani, A. R., Roozegar, R., 2012. "Divided differences and their applications in Statistics, *Proceeding of 11th Iranian Statistical Conference, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran.*

دکتر لاله تفکری

خانم **لاله تفکری** در سال ۱۳۶۰ در شهر شیراز متولد شد. دوره کارشناسی را در سال ۱۳۷۹ در رشته ی آمار در دانشگاه شیراز شروع نمود و در سال ۱۳۸۳ فارغ التحصیل گردید. در همان سال در دوره ی کارشناسی ارشد آمار دانشگاه شیراز پذیرفته شد و در سال ۱۳۸۵ از رساله ی خود تحت عنوان "برآورد شاخص پایداری (پارامتر a) در توزیعهای دنباله سنگین (a -پایدار)" تحت راهنمایی آقای دکتر علیرضا نعمت الهی دفاع نمود و با کسب رتبه ی اول فارغ التحصیل گردید. پس از آن با کسب رتبه اول در آزمون دکتری دانشگاه شیراز در سال ۱۳۸۶ تحصیلات خود را در این دوره آغاز نمود. در دوره ی دکتری وی تحقیقات مربوط به رساله ی خود را با عنوان

fuzzy input-output data, In: *Proc. of the IEEE International Conference on Fuzzy Systems, Taipei, Taiwan*, pp. 2859-2863, 27-30 June, 2011.

به علاوه ایشان دو مقاله علمی-ترویجی فارسی (به شرح زیر) و چندین مقاله در سمینارها و کنفرانس های داخلی مانند کنفرانس ریاضی کشور؛ کنفرانس سیستم های فازی ایران و سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی ارائه نموده اند (برای اختصار؛ از درج مقالات کنفرانس های داخلی چشم پوشی می شود).

- (۱) چاچی، ج، فواصل اطمینان فازی برای میانگین متغیرهای تصادفی فازی، اندیشه آماری، سال ۱۴، شماره ۲، (شماره پیاپی ۲۸)، ص ص ۳۴-۲۲، ۱۳۸۸.
- (۲) چاچی، ج، طاهری، س م، آزمون فرضیه برای میانگین متغیرهای تصادفی فازی نرمال، سری سیستم های فازی و محاسبات نرم، جلد دوم (مباحثی در آمار و احتمال فازی)، انتشارات انجمن سیستم های فازی ایران، ص ص ۷۳-۴۵، ۱۳۹۰

گفتنی است آقای دکتر چاچی از مهر ۱۳۹۱ به عنوان عضو هیات علمی در دانشگاه سمنان آغاز به کار نموده اند.

• دانشگاه شیراز دکتر رسول روزگار

آقای **رسول روزگار** در سال ۱۳۶۲ در شهر شیراز متولد شد. وی تحصیلات ابتدایی را در دبستان ۲۲ بهمن، تحصیلات راهنمایی را در مدرسه شهید شبانپور، دوره دبیرستان را در رشته ریاضی و فیزیک در دبیرستان شهید بذرگری و بالاخره تحصیلات پیش دانشگاهی را در مرکز باقرالعلوم شهرستان مرودشت در سال ۱۳۸۰ به پایان رسانید. در همان سال در آزمون سراسری دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کشور شرکت نموده و در رشته آمار دانشگاه مازندران پذیرفته شد. پس از گذراندن ۱ سال در این دانشگاه ایشان به دانشگاه شیراز منتقل شده و در سال ۱۳۸۴ با کسب رتبه اول فارغ التحصیل گردید. در همان سال به عنوان یکی از اعضای تیم دانشجویی دانشگاه برای شرکت در ششمین مسابقه دانشجویی آمار کشور که شهریور ماه سال ۱۳۸۴ در مؤسسه شیخ بهائی اصفهان برگزار گردید انتخاب شد که در این مسابقه تیم دانشجویی دانشگاه شیراز موفق به کسب رتبه چهارم تیمی شد. از مهرماه همان سال دوره کارشناسی ارشد رشته آمار را با کسب رتبه سوم در آزمون سراسری مجدداً در دانشگاه شیراز آغاز نمود و در

"Certain Classes of Distributions Induced from

و فرایندهای تصادفی" در تاریخ ۲۰ و ۲۱ شهریور ماه ۱۳۹۲ در دانشگاه سیستان و بلوچستان (زاهدان) برگزار خواهد گردید.

اعضای کمیته علمی این سمینار عبارتند از:

آقایان دکتر محمد امینی عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد (دبیر علمی سمینار)، دکتر حمید پزشک عضو هیات علمی دانشگاه تهران، دکتر محمد حسین دهقان عضو هیات علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان، دکتر حسن زارعی عضو هیات علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان، دکتر محمد رضا علامت ساز عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان، دکتر احمد رضا سلطانی عضو هیات علمی دانشگاه شیراز، دکتر حمید رضا نیلی ثانی عضو هیات علمی دانشگاه بیرجند، دکتر رحمت الله لشکری پور عضو هیات علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان (دبیر سمینار) کمیته علمی سمینار مقالات دریافتی در زیر شاخه های مبانی احتمال، فرایندهای تصادفی، قضایای حدی، آنالیز و هندسه تصادفی، نظریه توزیع و قابلیت اعتماد، روش های محاسباتی احتمالاتی و فرایندهای تصادفی، سایر زمینه های احتمالاتی و فرایندهای تصادفی را بررسی نموده و در صورت تایید هیات داوران به صورت شفاهی یا پوستر ارائه خواهد گردید. ضمناً بروشور و پوستر این سمینار به دانشگاه ها ارسال گردیده است.

این دانشگاه همچنین میزبان چهاردهمین مسابقه آمار تیم های دانشجویی دانشگاه های کشور (۱۹ شهریور ۹۲) خواهد بود. آخرین فرصت ارسال مقالات و تاریخ های مهم دیگر به شرح زیر اعلام می گردد:

(۱) آخرین فرصت ارسال مقاله: ۹۲/۱/۲۵

(۲) اعلام نتیجه داوری: ۹۲/۳/۵

(۳) مهلت ثبت نام با پرداخت هزینه ها: ۹۲/۳/۳۰

از علاقمندان به ارائه مقاله در سمینار دعوت می شود مقاله ای کامل خود را حداکثر در هشت صفحه A4 با یکی از نرم افزارهای FarsiTex (برای مقاله های فارسی) یا LaTeX (برای مقاله های انگلیسی) ارسال نمایند.

جهت دریافت اطلاعات بیشتر به آدرس اینترنتی سمینار (<http://sempsp9.usb.ac.ir/>) مراجعه فرمایید.

Cauchy Distribution: S-Distribution and Symmetric Generalized Cauchy Distributions"

تحت راهنمایی آقایان دکتر احمدرضا سلطانی و دکتر علیرضا نعمت الهی به پایان رساند. وی در اسفندماه ۱۳۹۱ از رساله ی خود با درجه ی عالی دفاع نمود. کمیته داوران رساله را آقایان دکتر جواد بهبودیان، دکتر بهرام خانی رباطی و خانم ها دکتر زهره شیشه بر و دکتر مینا توحیدی از دانشگاه شیراز و آقای دکتر عادل محمدپور از دانشگاه صنعتی امیرکبیر برعهده داشتند. خانم تفکری در طول دوره ی دکتری خود یک دوره ی یکساله ی فرصت مطالعاتی را در کشور دانمارک و تحت راهنمایی پروفیسور توماس میکوش گذرانید. مقالات زیر از رساله ی ایشان چاپ یا پذیرش شده است.

- * Soltani, A.R. and Tafakori, L. (2011), "A class of continuous heavy tail distributions to model erratic data", *ISI-satellite meeting, Dynamic Statistical Models, Copenhagen August 17 - 19, Wednesday, August 17*.
- * Soltani, A.R. and Nematollahi, A. R. Tafakori, L. (2010), "New class of distributions on $[0, \infty)$ ", 6th International Iranian Workshop on Stochastic Processes", *Institute for studies in Theoretical Physics and Mathematics, in short form IPM, Tehran, Iran, 18 May 2010*.
- * Soltani, A.R. and Nematollahi, A. R. Tafakori, L. (2009), "A note on the characteristic function of the generalized Cauchy distributions", *5th Iranian Workshop on Stochastic Processes, Tehran University, Tehran, Iran*.
- * Soltani, A.R. and Tafakori, L. (2013). "A class of continuous kernels and Cauchy type heavy tail distributions ", *Journal of Statistics and Probability Letters*. **83 (4)**, 1018–1027.
- * Matsui, Muneya., Mikosch, Thomas. and Tafakori, L. (2012), "Estimation of the tail index for Lattice-valued sequences". *Journal of Extremes*. DOI 10.1007/s10687-012-0167-9.

گردهمایی های آماری

آقای دکتر رحمت اله لشکری پور، دبیر سمینار

• نهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

به اطلاع کلیه دانشگاهیان، پژوهشگران و علاقمندان به احتمال و فرایندهای تصادفی می رسانیم که نهمین سمینار دوسالانه "احتمال

سال جهانی آمار

سال 2013 میلادی توسط انجمن‌های بین‌المللی آمار به‌عنوان **سال جهانی آمار** اعلام شده و مورد تایید و حمایت بیش از 1400 سازمان و نهاد بین‌المللی آماری قرار گرفته است. سال جهانی آمار برای بزرگداشت علم آمار در سراسر جهان و تقدیر از سهم علوم آماری در توسعه جوامع است. در این سال از کلیه دولت‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌ها در سراسر دنیا خواسته شده است فعالیت‌هایی ترتیب دهند تا اهمیت علم آمار و کاربردهای آن در گستره‌های علمی، کسب و کار، حکومت، رسانه‌ها، سیاست‌گذاری و جامعه به نمایش درآید.

اهداف این سال عبارتند از:

- افزایش آگاهی جامعه در رابطه با قدرت و میزان نفوذ آمار در جنبه‌های مختلف اجتماعی
- آموزش و توسعه فکری جامعه مخصوصاً جوانان در زمینه سواد آماری با نگاه حرفه‌ای
- ارتقا خلاقیت و توسعه در علوم آمار و احتمالات

انجمن آمار ایران از تمام گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و سازمان‌های آماری کشور دعوت نموده است برای برگزاری مراسم و انجام فعالیت‌هایی مناسب و موثر با اهداف **سال جهانی آمار** تشریک مساعی نمایند. در سال جهانی آمار گروه‌های آموزشی می‌توانند با تاکید بر فعالیت‌هایی خاص کمک کنند تا دانشجویان مستعد، آمار را به عنوان یک رشته کلیدی علمی بدانند و محققان نیز آمار را به عنوان مهمترین ابزار علمی ارتقای کیفی فعالیت‌های تحقیقاتی به‌کارگیرند. سازمان‌ها نیز رویکردهایی، مانند دستیابی به سواد وسیع آماری یا راه‌هایی که در آن آمار موجب پیشرفت علوم و بهبود شرایط انسانی و اجتماعی می‌شود، را اتخاذ کنند.

وبسایت **سال جهانی آمار** با همکاری تمامی انجمن‌ها، نهادها و مراکز آماری دنیا راه‌اندازی شده و در دسترس عموم قرار گرفته است تا ضمن اطلاع از برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که در سراسر جهان در این سال وقوع خواهد یافت، علاقه‌مندان بتوانند فعالیت‌های خود را نیز به اطلاع عموم برسانند. این سایت از طریق وبسایت انجمن آمار ایران (irstat.ir) قابل دسترس است.

Iranian Statistical Society

NewsLetter

Winter 2013, No 77

